

LV

LV

LV

EIROPAS KOPIENU KOMISIJA

Briselē, 18.9.2008
COM(2008) 553 galīgā redakcija

2008/0180 (CNS)

Priekšlikums

PADOMES REGULA

par dzīvnieku aizsardzību nonāvēšanas laikā

(iesniegusi Komisija)

{SEC(2008) 2424}

{SEC(2008) 2425}

PASKAIDROJUMA RAKSTS

PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

Priekšlikuma pamatojums un mērķi

Direktīvas 93/119/EK¹ par dzīvnieku aizsardzību kaušanas vai nonāvēšanas laikā tehniskās prasības nekad iepriekš nav mainītas, kaut arī apstākļi ir mainījušies.

Līdz ar jauno tehnoloģiju ieviešanu daži standarti ir novecojuši. Divi Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestādes zinātniskie atzinumi 2004. gadā un 2006. gadā rosināja šīs direktīvas pārskatīšanu. Vienlaikus 2005. gadā Pasaules dzīvnieku veselības organizācija pieņēma divas vadlīnijas par dzīvnieku aizsardzību kaušanas vai nonāvēšanas laikā, nonākot pie līdzīgiem secinājumiem.

Sabiedrībā ir pieaugušas bažas par dzīvnieku labturību. Tāpat ir mainījušās juridiskās prasības attiecībā uz kautuvēm, pateicoties virknei ES tiesību aktu, kas pieņemti pārtikas nekaitīguma jomā un kuros uzsvēta uzņēmēju atbildība. Masveida nonāvēšana dzīvnieku epidēmiju laikā ir izvirzījusi jautājumus par šādu pasākumu īstenošanas metodēm. 2006. gadā Komisija pieņēma pirmo Kopienas rīcības plānu dzīvnieku aizsardzībai un labturībai, tādējādi ieviešot jaunus jēdzienus, piemēram, labturības indikatori un dzīvnieku labturības references centri.

ES tiesību aktu sistēmā tika konstatētas specifiskas problēmas, tostarp saskaņotas metodikas trūkums jauno apdullināšanas metožu pielietošanā, skaidri formulētas uzņēmēju atbildības trūkums, nepietiekami augsta personāla kvalifikācija un dzīvnieku labturības apstākļi nonāvēšanas laikā slimību izplatības ierobežošanas nolūkos.

Ņemot vērā minēto, šis priekšlikums nodrošina ievērojamu pievienoto vērtību salīdzinājumā ar *status quo*.

Konkrētāk, mainot juridisko instrumentu no direktīvas uz regulu, priekšlikums nodrošina vienotu un vienlaicīgu piemērošanu, novēršot administratīvo slogu un nevienādas prasības, ko izraisa transponēšana valstu tiesību aktos. Regula ļaus arī ātrāk īstenot pārmaiņas, kas rodas tehnikas un zinātnes progresa rezultātā. Bez tam regula nodrošina vienotu noteikumu kopumu, tādējādi tie ir redzamāki, un gan ES uzņēmējiem, gan tirdzniecības partneriem tos ir vienkāršāk piemērot.

Priekšlikumā paredzēts arī lielāks elastīgums attiecībā pret uzņēmējiem, pieņemot sīki izstrādātas vadlīnijas par tehniskiem jautājumiem. Vienlaikus, tas paredz, ka uzņēmējiem ir jāuzņemas rūpes par dzīvnieku labturību (apdullināšanas procedūras paškontrolē, standartizētas darbības procedūras), un tādējādi tiek labāk ievērotas dzīvnieku labturības prasības kaušanas laikā.

Priekšlikums vērsts arī uz pilnībā zinātniski pamatotu mācību mehānismu izstrādi (kvalifikāciju apliecinošs sertifikāts, references centrs), lai vairotu izpratni par

¹ OV L 340, 31.12.1993, 21. lpp.

dzīvnieku labturību un labāk integrētu to dzīvnieku tirgotāju, kautuves darbinieku un valsts inspektoru ikdienas pienākumos.

Galvenie priekšlikuma mērķi ir vērsti uz to, lai:

- 1) uzlabotu dzīvnieku aizsardzību kaušanas vai nonāvēšanas laikā;
- 2) veicinātu novatorisku risinājumu meklēšanu apdullināšanas un nonāvēšanas metožu pielietošanā;
- 3) nodrošinātu visiem nozarē strādājošajiem uzņēmējiem vienādu darbības platformu iekšējā tirgus ietvaros.

Priekšlikuma papildus nolūks ir sasniegt šādus specifiskus mērķus:

- 1) izstrādāt kopēju metodisku pieeju, lai veicinātu jaunu apdullināšanas metožu pielietojumu;
- 2) nodrošināt sekmīgāku dzīvnieku labturības interešu integrāciju ražošanas procesā ar standarta darba procedūru prasību starpniecību, kā arī nozīmējot dzīvnieku labturības inspektoratus kautuvēs;
- 3) modernizēt standartus, kuri nosaka kautuvju celtniecību un aprīkošanu ar iekārtām;
- 4) paaugstināt darbinieku un ierēdņu kvalifikācijas līmeni;
- 5) uzlabot dzīvnieku aizsardzību masveida nonāvēšanas gadījumā.

Vispārīgais konteksts

Šis priekšlikums aizstās Direktīvu 93/119/EK par dzīvnieku aizsardzību kaušanas vai nonāvēšanas laikā, kas attiecas uz lauksaimniecības dzīvnieku nonāvēšanu.

Katru gadu ES kautuvēs nonāvē gandrīz 360 miljonus cūku, aitu, kazu un liellopu, kā arī četrus miljardus mājputnu. Eiropas kažokādu industrijā nonāvē 25 miljonus dzīvnieku, savukārt mājputnu audzētavās nonāvē 330 miljonus dienu vecus cāļus. Arī infekcijas slimību kontroles nolūkā mēdz nonāvēt miljoniem dzīvnieku.

Ņemot vērā izvirzītos mērķus, pašreizējo situāciju nevar vērtēt kā apmierinošu. Dzīvnieku aizsardzības līmenis visās dalībvalstīs nav vienāds, un dažkārt rezultāti ir ļoti neapmierinoši. Dalībvalstu pretrunīgās prasības attiecībā uz kautuvēm un apdullināšanas iekārtu ražotājiem nenodrošina uzņēmējiem vienādu darbības platformu, kaut arī tie konkurē globālajā tirgū. Šāda situācija neveicina arī inovāciju ieviešanu.

Spēkā esošie noteikumi priekšlikuma jomā

Direktīva 93/119/EK tiks atcelta, bet priekšlikuma darbības joma paliks nemainīga.

Atbilstība pārējiem ES politikas virzieniem un mērķiem

Nepiemēro.

APSPRIEŠANĀS AR IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM UN IETEKMES NOVĒRTĒJUMS

Apspriešanās ar ieinteresētajām personām

Apspriešanās metodes, galvenās mērķnozares un vispārīgs respondentu raksturojums

2006. gadā Komisija pasūtīja neatkarīgu pētījumu par apdullināšanas praksi kautuvēs un tās saimnieciskajām un sociālajām sekām, kā arī ietekmi uz vidi. Pētījuma laikā notika apspriešanās ar lielākajiem nozares pārstāvjiem, piemēram, gaļas ražošanas asociācijām, kompetentajām iestādēm un dzīvnieku labturības organizācijām.

Komisija nepastarpināti kontaktējās arī ar ieinteresētajām personām un zinātniskiem, tehniskiem un juridiskiem ekspertiem attiecībā uz dažādiem priekšlikuma aspektiem. Apspriešana sākās 2006. gada jūlijā. Iniciatīva tika publiskota, informējot par to nozares forumos un attiecīgajās Komisijas padomdevēju komitejās vai darba grupās laikposmā no 2006. līdz 2007. gadam.

Tika izveidotas speciālas interneta lapas, ko regulāri papildināja, par šo iniciatīvu informējot arī sabiedrību. No 2007. gada decembra līdz 2008. gada februārim bija atvērta elektroniskā pastkaste, aicinot ieinteresētās personas izteikt savu viedokli. 2008. gada janvārī ar darba grupas starpniecību ar iniciatīvu iepazīstināja dalībvalstis.

Atbilžu kopsavilkums un tas, kā tās ņemtas vērā

Ieinteresētās personas un dalībvalstis vienojās par principu, ka uzņēmējiem jāuzņemas lielāka atbildība par dzīvnieku labturību. Ieinteresētās personas vairāk atbalstīja priekšlikumu par regulas nevis direktīvas ieviešanu, savukārt dalībvalstu domas dalījās.

Plašu atbalstu guva priekšlikums par prasību ieviešanu, kas noteiktu standarta darba procedūras (SDP), un atzinīgi tika novērtēta arī ideja par dzīvnieku labturības inspektoriem (DLI). Tomēr dzīvnieku labturības organizācijas un dažas dalībvalstis uzsvēra nepieciešamību saglabāt ar likumu noteiktās prasības. Citi dalībnieki pauda bažas par ierosinātajām prasībām attiecībā uz SDP un dzīvnieku labturības inspektoru ieviešanu mazajās kautuvēs.

Ņemot vērā veiktos pētījumus un notikušās apspriedes, Komisija secināja, ka lielākajā daļā lielo ES kautuvju jau strādā darbinieks, kas atbildīgs par gaļas kvalitātes kontroli (kurš ar nelielām papildu izmaksām amatu apvienošanas kārtībā var veikt SDP uzraudzību un DLI pienākumus), tomēr mazajās kautuvēs šāda prakse nav izplatīta. Tādēļ ir paredzēta atkāpe no DLI prasības attiecībā uz ļoti mazām kautuvēm, jo pasākums ir neproporcionāls nelielajam nokauto dzīvnieku skaitam, kā arī, lai nekropļotu konkurenci.

Visas aptaujātās personas piekrita, ka apdullināšanas metodes nepieciešams definēt precīzāk.

Tāpat ieinteresētās personas piekrita, ka vajadzīgas uzlabota zināšanu politika, jo gan valstu inspektoriem, gan uzņēmējiem dažkārt trūkst tehniskā atbalsta. Arī ideja par

kvalifikāciju apliecināšanu sertifikātu ieviešanu tika atbalstīta. Nacionālā references centra izveidošanas ideja saņēma daļēju atbalstu. Dalībvalstis raizējās par jaunas administratīvas struktūras izveidošanu un slogu, ko tā varētu uzlikt budžetam.

Pozitīvas atsauksmes no dalībvalstīm saņēma priekšlikums par labāku sagatavotību, kā arī atskaitēm par dzīvnieku labturību, nonāvējot tos slimību izplatības ierobežošanas nolūkos. Dažas dalībvalstis dotu priekšroku stingrai starptautisko norāžu ievērošanai, turpretī citas atbalsta zināmu elastību.

Iepriekš izteiktie komentāri tikuši ņemti vērā turpmāk aprakstītajos veidos.

- a) Bažas par likumā noteiktu prasību trūkumu risinātas, ierosinot prasību veidot nacionālus references centrus. Turklāt priekšlikums ietver arī apdullināšanas iekārtu ražotāju pienākumu nodrošināt iekārtu lietotājus ar atbilstošām lietošanas instrukcijām. Dalībvalstīm jāizveido arī labas prakses rokasgrāmata.
- b) Bažas par izmaksām, kas saistītas ar jauno standartu ieviešanu kautuvju infrastruktūru regulēšanai, risinātas, nosakot pārejas periodu šai prasībai.
- c) Bažas par administratīvo izmaksu palielināšanos saistībā ar nacionālo references centru izveidi risinātas, grozot prasības un nosakot elastīgākas struktūras.
- d) Lai risinātu ar administratīvo slogu saistīto problēmu, ko radītu DLI prasība, priekšlikumā paredzētas atkāpes iespējas attiecībā uz mazajām kautuvēm.
- e) Lai risinātu problēmas, kas saistītas ar elastības trūkumu slimības izplatības ierobežošanas gadījumā, priekšlikumā iestrādāta atkāpe gadījumiem, ja nonāvēšana nopietni apdraud cilvēku vai dzīvnieku veselību.

Laikā no 2007. gada 20. decembra līdz 2008. gada 20. februārim notika atklāta apspriešana internetā. Komisija saņēma 10 atbildes. Rezultāti ir pieejami šādā tīmekļa vietnē:
http://ec.europa.eu/food/animal/welfare/slaughter/slaughter_stakeholders_en.htm

Ekspertu atzinumu pieprasīšana un izmantošana

Zinātnes nozares un specializācijas jomas

Dzīvnieku labturība, pārtikas nekaitīgums, dzīvnieku veselība.

Izmantotās metodes

Tika izskatīti vairāki atsauces dokumenti — jo īpaši Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestādes 2004. un 2006. gada atzinumi, starptautiskas vadlīnijas (*OIE* vadlīnijas par kaušanu un nonāvēšanu), nacionālie tiesību akti Kopienā un ārpus tās (ASV, Apvienotā Karaliste, Francija, Jaunzēlande, utt.). Tika ņemti vērā arī visi atbilstošie Pārtikas un veterinārā dienesta ziņojumi, ieskaitot neatkarīgo pētījumu, kas veikts ietekmes novērtēšanas nolūkos.

Tika uzklauti arī vairāki eksperti (zinātnieki, konsultanti un valdības eksperti), kā arī ieinteresētās personas: kautuvju (sarkanās gaļas un putnu gaļas) pārstāvji,

lauksaimnieku organizācija, veterinārārsti, reliģiskās grupas, dzīvnieku aizsardzības organizācijas un apdullināšanas iekārtu ražotāji.

Galvenās organizācijas un eksperti, no kuriem pieprasīja atzinumus

Anglia-Autoflow – iekārtu ražotājs

Animals' Angels – dzīvnieku labturības organizācija

AVEC – mājputnu gaļas ražošanas nozare

AEH – Eiropas Inkubatoru asociācija

Butina – iekārtu ražotājs

CIWF – dzīvnieku labturības organizācija

COPA-COGECA – lauksaimnieki

EUROGROUP FOR ANIMALS – dzīvnieku labturības organizācija

EPEXA – Perējamo olu, dienu vecu cāļu un vistu eksportētāju Eiropas asociācija

Eiropas Kažokādu audzētāju asociācija

Eiropas Veterinārārstu federācija

Somu kažokādu audzētāju asociācija

AFSSA – Francijas Pārtikas nekaitīguma iestāde

FNICGV – sarkanās gaļas ražošanas nozare

Humane Slaughter Association – dzīvnieku labturības organizācija

IBC – Starptautiskā miesnieku konfederācija

OABA – dzīvnieku labturības organizācija

PVE (mājlopu, gaļas un olu produktu pārvaldes) – gaļas ražošanas nozare

Stork Food Systems – iekārtu ražotājs

UECBV – sarkanās gaļas ražošanas nozare

Saņemto un izmantoto atzinumu kopsavilkums

Netika minēti nekādi potenciāli nopietni riski, kam varētu būt neatgriezeniskas sekas. 2004. gada atzinumā Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestādes (EPNI) zinātnieki sniedza vairāk nekā divdesmit tehniska rakstura ieteikumus. Priekšlikumā tika iekļauti šādi EPNI ieteikumi:

- piemērotas apmācības nodrošināšana dzīvnieku apdullināšanā iesaistītajiem;

- pastāvīga elektrisko apdullināšanas iekārtu modernizēšana;
- elektrisko parametru reģistrēšanas sistēmas izmantošana;
- gāzes parametru reģistrēšanas sistēmas izmantošana;
- necaururbjošo triecienpistoļu izmantošanas ierobežošana jauno jēru apdullināšanā;
- vairāku tehnisko parametru uzlabošana mājputnu važošanas konveijera līnijām;
- abu miega artēriju pārgriešana atasiņošanas nolūkos;
- mājputnu nonāvēšana ar gāzi (neatgriezeniskā apdullināšana).

Daži ieteikumi priekšlikumā netika iekļauti, jo to ietekmes novērtējums parādīja, ka šobrīd tie ES nav ekonomiski dzīvotspējīgi. Teiktais īpaši attiecināms uz šādiem ieteikumiem:

- pakāpeniski atteikties no ogļskābās gāzes izmantošanas cūku un mājputnu apdullināšanā;
- pakāpeniski atteikties no ūdens peldēm mājputnu apdullināšanā.

Citi ieteikumi priekšlikumā nav iekļauti, jo tie attiecas uz parametriem, kas būs daļa no ieviešanas pasākumiem.

Arī ieteikumi attiecībā uz saimniecībās audzētām zivīm priekšlikumā netika iekļauti — šajā jomā nepieciešams papildu zinātniskais atzinums un ekonomiskais novērtējums.

Ekspertu atzinumu publiskošanai izmantotie līdzekļi

EPNI atzinumi un OIE vadlīnijas ir publiski pieejamas šādās tīmekļa vietnēs:

http://www.efsa.europa.eu/EFSA/efsa_locale-1178620753812_home.htm

http://www.oie.int/eng/normes/mcode/en_titre_3.7.htm.

Ietekmes novērtējums

Galvenie ierosinātie politiskie risinājumi bija *status quo* saglabāšana, ierobežojumu atcelšana, tehniski grozījumi direktīvā un likumdošanas reorganizācija.

Kaušanas izmaksas veido tikai nelielu daļu no visām kautuves darbības izmaksām (20 %), taču tās var būtiski ietekmēt kautuves konkurētspēju. Kautuves ir pakļautas pastāvīgām oficiālām pārbaudēm saskaņā ar pārtikas nekaitīgumu regulējošajiem tiesību aktiem. Priekšlikums neparedz prasību veikt papildu oficiālās pārbaudes. Dzīvnieku labturība pozitīvi ietekmē gaļas kvalitāti un darba drošību. Tā arī liecina par pozitīvām tirgus vērtībām. Nav novērota jūtama ietekme uz vidi.

Salīdzinot galvenos ierosinātos politiskos risinājumus, ir redzams, ka likumdošanas reorganizācija būtu atbilstošākā izvēle.

Veicot sīkāku analīzi, ietekmes novērtējumā pētīti šādi turpmāk izklāstītie tiesību aktu reorganizācijas aspekti.

Centralizēta sistēma būtu pamatota alternatīva jaunu apdullināšanas metožu atļaušanai, savukārt daļēji decentralizēta sistēma būtu izdevīgāka elastības un izmaksu ziņā.

Dzīvnieku labturības sekmīgāka integrācija ražošanas procesā rada acīmredzami pozitīvu rezultātu attiecībā uz dzīvnieku labturību, darba drošību un gaļas kvalitāti. To var panākt, pieprasot standarta darba procedūras (SDP) un/vai dzīvnieku labturības inspektoru iecelšanu. Abos gadījumos ekonomiskās izmaksas ir nelielas un kautuves, kas aprakstītos pasākumus jau ir īstenojušas, ir novērtējušas ekonomiskās priekšrocības.

Tāpat ietekmes novērtējums parāda, ka nepieciešams modernizēt kautuvju infrastruktūras standartus. Šādā veidā tiks paaugstināti sociālie ieguvumi, kā arī samazinātas investīciju izmaksas ar nosacījumu, ka tiek noteikts saprātīgi ilgs pārejas periods.

Dzīvnieku nonāvēšanas personāla kvalifikācijas paaugstināšana, kā arī speciālu nacionālo struktūru izveidošana, kas nodrošinātu tehnisko atbalstu dzīvnieku labturības ierēdņiem, jāvērtē kā apsveicamas pieejas. Attiecībā uz dzīvnieku labturību zināšanu politika ir ļoti efektīvs līdzeklis, kas pieļauj elastību tā izmantošanā nozarē un ir sociāli labvēlīga personālam.

Visbeidzot, jautājumā par dzīvnieku masveida nonāvēšanu ir pierādījies, ka elastīga pieeja dos labākus rezultātus nekā tradicionāla, ar likumu noteikta pieeja.

PRIEKŠLIKUMA JURIDISKIE ELEMENTI

Ierosināto pasākumu kopsavilkums

Priekšlikums palielinās uzņēmēju atbildību par dzīvnieku labturību. Šī ideja saskan ar “higiēnas paketi” — 2004. gadā pieņemtajiem pārtikas nekaitīgumu regulējošiem tiesību aktiem, kas pieprasa pārtikas nekaitīguma integrēšanu uzņēmēju ikdienas darbā, kā arī prasa uzskatāmi parādīt, ka viņi veic šim nolūkam paredzētās procedūras. Šī pieeja saskan arī ar Kopienas rīcības plānu par dzīvnieku aizsardzību un labturību, ar kuru ieviesta dzīvnieku labturības rādītāju koncepcija.

Priekšlikumā ietverta obligāta prasība pēc kvalifikāciju apliecināšanas sertifikāta personālam, kas vada un/vai īsteno dzīvnieku nokaušanu. Šī prasība attieksies uz kautuvēm un nonāvēšanu zvērkopības nozarē.

Priekšlikumā noteiks, lai katra dalībvalsts izveidotu nacionālu references centru tehniskā atbalsta nodrošināšanai ierēdņiem, kuri atbildīgi par dzīvnieku labturību to nonāvēšanas laikā. Centrs nodrošinās jauno apdullināšanas metožu/iekārtu un jaunuzcelto kautuvju zinātnisku novērtēšanu, kā arī akreditēs struktūras, kas izdod kvalifikāciju apliecināšanas sertifikātus dzīvnieku labturības jomā.

Priekšlikumā tiks sniegta precīza apdullināšanas metožu definīcijas. Tā ietvaros tiks izveidota arī vienota sistēma jaunu apdullināšanas metožu atļaušanai.

Ar priekšlikuma starpniecību tiks nodrošinātas rūpes par dzīvnieku labturību visos nonāvēšanas procesa posmos slimību izplatības kontroles nolūkos. Lai to panāktu, būs nepieciešama ne tikai labāka sagatavošanās, bet arī speciāla dzīvnieku labturības uzraudzība un sabiedrības informēšana.

Saskaņā ar higiēnas regulu priekšlikumā atļauta kaušana personīgam patēriņam (piemēram, lauku saimniecībās un pagalmos), ja tiek ievērotas vispārīgās šīs regulas prasības, jo īpaši iepriekšēja apdullināšana.

Juridiskais pamats

Eiropas Kopienas līguma 37. pants.

Subsidiaritātes princips

Subsidiaritātes princips ir piemērojams tiktāl, ciktāl priekšlikums nav Kopienas ekskluzīvā kompetencē.

Dalībvalstis nevar pilnībā sasniegt priekšlikuma mērķus šādu iemeslu dēļ.

Gaļu, kažokādu un citus produktus, kuru ražošana saistīta ar mājlopu nonāvēšanu, tirgo starptautiskos mērogos. Arī apdullināšanas un sapīšanas iekārtas pārdod ārpus valsts robežām. Pretrunas dalībvalstu labturības standartos, kas regulē dzīvnieku nonāvēšanas kārtību, iespaido kautuvju, fermeru, inkubatoru un apdullināšanas iekārtu ražotāju savstarpējo konkurētspēju.

Kopienas rīcība veicinās priekšlikuma mērķu sasniegšanu šādu iemeslu dēļ.

Produktus, ko iegūst augstākminēto darbību rezultātā, var brīvi tirgot ES ietvaros. Tādējādi ES rīcība būs daudz saskaņotāka un labāk sasniegs izvirzītos mērķus.

Ir grūti atrast rādītājus, kas nešaubīgi atspoguļotu situāciju attiecībā uz priekšlikuma mērķiem. Dažu neatgriezenisko apdullināšanas metožu izmantošanas līmenis liecina par zināmu dzīvnieku labturības līmeņa uzlabošanu. Teiktais attiecas uz mājputniem un cūkām. Tomēr apdullināšanas metožu izmantošanu iespaido arī ekonomiskie faktori.

Priekšlikuma darbības joma aprobežojas ar saimniecībās audzētu dzīvnieku nonāvēšanu. Ar to saistītās darbības galvenokārt tiek saskaņotas, izmantojot citus Kopienas tiesību aktus.

Lolojumdzīvnieku nonāvēšana vai nonāvēšana, kas saistīta ar medībām vai sportu, priekšlikumā neietilpst un paliek valsts kompetencē.

Priekšlikums atļauj veikt arī nacionāla rakstura pasākumus Dzīvnieku aizsardzības un labturības protokola noteikumu ievērošanai, ciktāl tas nepieciešams valsts noteikumu ievērošanai attiecībā uz reliģiskiem rituāliem, kultūras tradīcijām un reģionālo mantojumu.

Tādējādi priekšlikumā ievērots subsidiaritātes princips.

Proporcionalitātes princips

Priekšlikumā ievērots proporcionalitātes princips, un tas īstenots šādi.

Ieviešot regulu, rodas šādas priekšrocības:

- tā nodrošina vienotu un vienlaicīgu normu piemērošanu visās dalībvalstīs un novērš tiesību aktu transponēšanas slogu gan dalībvalstīm, gan Komisijai;
- kļūst iespējama ātrāka regulas atjaunināšana; šāda uzlabojuma ieviešana jomā, ko ietekmē tehnikas un zinātnes progress, ir ļoti apsveicama;
- tā nodrošina vienotu noteikumu kopumu, tādējādi tie ir redzamāki un uzņēmējiem un lielākajiem ES tirdzniecības partneriem tos ir vienkāršāk piemērot.

Priekšlikums neiespaido Kopienas finansiāli. Ietekmes novērtējums ir parādījis, ka finansiālās sekas galvenokārt skars tos uzņēmējus, kuri nav pilnībā ievērojuši pašreizējos ES likumus. Turklāt ir noteikti pārejas periodi arī pasākumu īstenošanai saistībā ar kautuvju infrastruktūru un pašreizējo kautuvēs strādājošo darbinieku kvalifikāciju. Ir paredzētas atkāpe no prasības pēc dzīvnieku labturības inspektora mazajās kautuvēs.

Saimnieciskās darbības pētījums ir apliecinājis, ka lielākā daļa to kautuvju uzņēmēju, kuri jau veikuši priekšlikumā minētos pasākumus, uzskata, ka izmaksas ir relatīvi pieņemamas, bet izmaiņas visumā labvēlīgi ietekmē viņu saimniecisko darbību.

Juridisko instrumentu izvēle

Ierosinātie instrumenti: regula.

Citi līdzekļi nebūtu piemēroti šādu iemeslu dēļ.

Visas aptaujātās puses vienbalsīgi noraidīja nesaistošus instrumentus kā vienīgus līdzekļus mērķa sasniegšanā. Visas ieinteresētās personas bija vienprātis, ka dzīvnieku nonāvēšana ir darbība, kuras veikšanai nepieciešams izveidot visiem uzņēmējiem vienādu darbības platformu, un to jākontrolē valdībām.

Pašreizējais ES tiesību akts ir direktīva, taču tā nenodrošina pietiekamu saskaņotības līmeni.

IETEKME UZ BUDŽETU

Priekšlikums neietekmē Kopienas budžetu.

PAPILDU INFORMĀCIJA

Modelēšana, izmēģinājuma posms un pārejas periods

Priekšlikumam bija vai būs pārejas periods.

Vienkāršošana

Priekšlikums nodrošina likumdošanas vienkāršošanu.

Līdz ar pašreizējās direktīvas atcelšanu priekšlikums padarīs atbilstošos nacionālos likumus par spēkā neesošiem. Turklāt sekmīgāka saskaņošana ar pārtikas nekaitīgumu regulējošajiem tiesību aktiem atvieglos šā uzdevuma izpildi.

Spēkā esošo tiesību aktu atcelšana

Priekšlikuma pieņemšanas rezultātā tiks atcelti spēkā esošie tiesību akti.

Eiropas Ekonomikas zona

Ierosinātais tiesību akts ir EEZ jautājums un tāpēc tam jāpaplašinās līdz Eiropas Ekonomikas zonai.

Priekšlikums

PADOMES REGULA

par dzīvnieku aizsardzību nonāvēšanas laikā

(dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu, un jo īpaši tā 37. pantu,

ņemot vērā Komisijas priekšlikumu²,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta atzinumu³,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu⁴,

pēc apspriešanās ar Reģionu komiteju⁵,

tā kā:

- (1) Padomes 1993. gada 22. decembra Direktīva 93/119/EK par dzīvnieku aizsardzību kaušanas vai nonāvēšanas laikā⁶ nosaka kopējas obligātās prasības dzīvnieku aizsardzībai kaušanas vai nonāvēšanas laikā Kopienā. Šī direktīva nav būtiski grozīta kopš tās pieņemšanas.
- (2) Dzīvnieku nonāvēšana var izraisīt sāpes, stresu, bailes vai cita veida ciešanas dzīvniekiem pat vislabākajos iespējamajos tehniskajos apstākļos. Zināmas darbības saistībā ar nonāvēšanu var radīt ļoti lielu stresu, un jebkurai apdullināšanas tehnikai ir savi trūkumi. Uzņēmējiem jāīsteno nepieciešamie pasākumi, lai kaušanas vai nonāvēšanas procesa laikā atbrīvotu no sāpēm un mazinātu stresu dzīvniekiem, piemērojot labāko nozarē pastāvošo praksi un metodes, kuras atļāvuši šī regula. Tādējādi var uzskatīt, ka no sāpēm, stresa vai ciešanām varēja izvairīties, ja uzņēmēji pārkāpj kādu no šīs regulas prasībām vai pielieto atļautus līdzekļus, neapsverot to modernizāciju, un tīšām vai nevērības dēļ izraisa dzīvniekiem sāpes, stresu vai ciešanas.
- (3) Dzīvnieku aizsardzība kaušanas vai nonāvēšanas laikā ir atrunāta Kopienas tiesību aktos kopš 1974. gada, un to būtiski pastiprināja Direktīva 93/119/EK. Neskatoties uz

² OV C xxx, xx.xx.xxxx, xx. lpp.

³ OV C xxx, xx.xx.xxxx, xx. lpp.

⁴ OV C xxx, xx.xx.xxxx, xx. lpp.

⁵ OV C xxx, xx.xx.xxxx, xx. lpp.

⁶ OV L 340, 31.12.1993, 21. lpp. Direktīvā jaunākie grozījumi izdarīti ar Regulu (EK) Nr. 1/2005 (OV L 3, 5.1.2005., 1. lpp.).

to, tika novērotas lielas pretrunas starp dalībvalstīm šīs direktīvas īstenošanā, un tika uzsvērtas galvenās labturības problēmas un atšķirības, kas varētu iespaidot uzņēmēju savstarpējo konkurētspēju.

- (4) Dzīvnieku labturība ir vērtība, kas nostiprināta Eiropas Kopienas dibināšanas līgumam pievienotajā protokolā par dzīvnieku aizsardzību un labturību⁷. Dzīvnieku aizsardzība kaušanas vai nonāvēšanas laikā ir svarīgs sabiedriska jautājums, kas iespaido patērētāju attieksmi pret lauksaimniecības produktiem. Papildus tam, uzlabojot dzīvnieku aizsardzību kaušanas laikā, tiks veicināta augstāka gaļas kvalitāte un netiešā veidā pozitīvi iespaidota darba drošība kautuvēs.
- (5) Valstu tiesību akti, kas attiecas uz dzīvnieku aizsardzību kaušanas vai nonāvēšanas laikā, iespaido konkurenci un attiecīgi arī lauksaimniecības produktu iekšējā tirgus darbību. Ir nepieciešams pieņemt vienotus noteikumus, lai nodrošinātu racionālu šo produktu iekšējā tirgus attīstību.
- (6) Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestāde (EPNI) ir pieņēmusi divus atzinumus par labturības aspektiem saistībā ar zināmu sugu dzīvnieku apdullināšanas un nonāvēšanas galvenajām sistēmām, proti, 2004. gadā — par galveno komerciālo sugu dzīvnieku apdullināšanas un nonāvēšanas galveno sistēmu labturības aspektiem⁸ — un 2006. gadā — par komerciāli audzēto briežu, kazu, trušu, strausu, pīļu, zosu un paipalu apdullināšanas un nonāvēšanas galveno sistēmu labturības aspektiem⁹. Kopienas likumdošana šajā jomā ir jāpapildina, lai ņemtu vērā šos zinātniskos atzinumus. Ieteikumi pakāpeniski izbeigt ogļskābās gāzes lietošanu cūkām un mājputniem, kā arī mājputnu apdullināšanu ūdens peldē, priekšlikumā netika iekļauti, jo to ietekmes novērtējums atklāja, ka šobrīd tie ES nav ekonomiski dzīvotspējīgi. Turklāt citus ieteikumus nevajadzētu iekļaut šajā regulā, jo tie attiecas uz tehniskajiem parametriem, kuri tiks iekļauti īstenošanas pasākumos vai labas prakses rokasgrāmatās. Ieteikumi par saimniecībās audzētām zivīm netika iekļauti priekšlikumā, jo šajā jomā bija nepieciešami papildu zinātniskie atzinumi un saimnieciskais novērtējums.
- (7) Pasaules Dzīvnieku veselības organizācija (OIE) 2007. gadā pieņēma Sauszemes dzīvnieku veselības kodeksu, kas sevī ietver vadlīnijas dzīvnieku nokaušanai un dzīvnieku nonāvēšanai slimības izplatību kontroles nolūkos. Šīs starptautiskās vadlīnijas ietver ieteikumus, kas attiecas uz apiešanos ar dzīvniekiem, to sapīšanu, apdullināšanu un atasiņošanu kautuvēs, kā arī dzīvnieku nonāvēšanu infekcijas slimību uzliesmojumu gadījumos. Šie starptautiskie standarti būtu jāņem vērā arī šajā regulā.
- (8) Kopš Direktīvas 93/119/EK pieņemšanas Kopienas tiesību akti pārtikas nekaitīguma jomā attiecībā uz kautuvēm ir būtiski grozīti, pieņemot Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 29. aprīļa Regulu (EK) Nr. 852/2004 par pārtikas produktu higiēnu¹⁰ un Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 29. aprīļa Regulu (EK) Nr. 853/2004, ar ko nosaka īpašus higiēnas noteikumus attiecībā uz

⁷ OV C 340, 10.11.1997, 110. lpp.

⁸ EPNI žurnāls (2004) 45, 1. lpp.

⁹ EPNI žurnāls (2006) 326, 1. lpp.

¹⁰ OV L 139, 30.4.2004., 1. lpp.; labotā redakcija (OV L 226, 25.6.2004., 3. lpp.).

dzīvnieku izcelsmes pārtiku¹¹. Šīs regulas uzsver pārtikas nozares uzņēmēju atbildību, nodrošinot pārtikas nekaitīgumu. Kautuves ir pakļautas arī iepriekšējas novērtēšanas procedūrai, kuras laikā kompetentā iestāde novērtē celtniecību, projektēšanu un tehnisko aprīkojumu, lai pārliecinātos, ka tās atbilst attiecīgajiem tehniskajiem noteikumiem pārtikas nekaitīguma jomā. Rūpēm par dzīvnieku labturību vajadzētu būt labāk integrētām kautuvēs, kā arī to konstrukcijās un izvietojumā, un tur izmantotajās iekārtās.

- (9) Tāpat reorganizētas arī pārtikas ķēdes oficiālās kontroles, pieņemot Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 29. aprīļa Regulu (EK) Nr. 882/2004 par oficiālo kontroli, ko veic, lai nodrošinātu atbilstības pārbaudi saistībā ar dzīvnieku barības un pārtikas aprites tiesību aktiem un dzīvnieku veselības un dzīvnieku labturības noteikumiem¹², un Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 29. aprīļa Regulu (EK) Nr. 854/2004, ar ko paredz īpašus noteikumus par lietošanai pārtikā paredzētu dzīvnieku izcelsmes produktu oficiālās kontroles organizēšanu¹³.
- (10) Apstākļiem, kādos mājdzīvnieki tiek nonāvēti, ir tieša vai netieša ietekme uz pārtikas, dzīvnieku barības vai citu produktu tirgu un attiecīgo uzņēmēju konkurētspēju. Tāpēc šādas ar nonāvēšanu saistītas darbības regulē Kopienas likumdošana. Tomēr tradicionālās mājdzīvnieku sugas, piemēram, zirgus, ēzeļus, liellopus, aitas, kazas vai cūkas var turēt arī citu iemeslu dēļ, piemēram, kā mājas mīluļus, dzīvniekus izrādēm, darbam vai sportam. Ja minēto sugu dzīvnieku nonāvēšana notiek nolūkā izgatavot pārtikas vai citus produktus, tad šādas darbības ir pakļautas šai regulai. Attiecīgi šī regula neregulē savvaļas vai noklīdušu dzīvnieku nonāvēšanas kārtību populācijas kontroles nolūkos.
- (11) Fizioloģiskajā ziņā zivis būtiski atšķiras no sauszemes dzīvniekiem, un mākslīgi audzētās zivis tiek nonāvētas pilnīgi citādā veidā, un teiktais jo īpaši attiecas uz kontroles procesu. Turklāt zivju apdullināšanas izpēte ir daudz mazāk attīstīta nekā citām saimnieciski audzētām sugām. Būtu jāizveido atsevišķi standarti nonāvēšanai paredzēto zivju aizsardzībai. Tāpēc noteikumi, kas piemērojami zivīm, pašlaik ierobežoti līdz pamatprincipu ievērošanai. Turpmākām iniciatīvām vajadzētu apsvērt gan ar likumdošanu saistītās, gan ar to nesaistītās iespējas, un tās varētu pieņemt Kopiena, pamatojoties uz Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestādes veikto zivju nonāvēšanas zinātniskā riska novērtējumu un ņemot vērā sociālās, ekonomiskās un administratīvās sekas.
- (12) Nonāvēt produktīvu dzīvnieku, kas cieš milzīgas sāpes, ja ekonomiski neattiecināms šādas sāpes novērst, ir ētisks pienākums. Lielākajā daļā gadījumu dzīvniekus var nonāvēt, ievērojot pareizus labturības apstākļus. Tomēr ārkārtas apstākļos, tādos kā nelaimes gadījumi nomaļās vietās, kur kompetenta personāla piekļūšana dzīvniekiem ar iekārtām nav iespējama, pakļaušanās optimāliem labturības noteikumiem varētu nozīmēt viņu ciešanu pildzināšanu. Tāpēc ir dzīvnieku interesēs nepiemērot zināmus šīs regulas noteikumus attiecībā uz ārkārtas nonāvēšanu.

¹¹ OV L 139, 30.4.2004., 55. lpp.; labotā redakcija (OV L 226, 25.6.2004., 22. lpp.). Regulā jaunākie grozījumi izdarīti ar Komisijas Regulu (EK) Nr. 1243/2007 (OV L 281, 25.10.2007., 8. lpp.).

¹² OV L 191, 28.5.2004., 1. lpp. Regulā jaunākie grozījumi izdarīti ar Komisijas Regulu (EK) Nr. 737/2008 (OV L 201, 30.7.2008., 29. lpp.).

¹³ OV L 226, 25.6.2004., 83. lpp. Regulā jaunākie grozījumi izdarīti ar Padomes Regulu (EK) Nr. 1791/2006 (OV L 363, 20.12.2006., 1. lpp.).

- (13) Dažkārt dzīvnieki var apdraudēt cilvēkus, iespējams, pat viņu dzīvību, nopietni ievainojot vai pārnēsājot dzīvībai bīstamas slimības. Lai novērstu šos riskus, parasti dzīvniekus pienācīgi sapin, taču zināmos apstākļos var rasties nepieciešamība nonāvēt bīstamos dzīvniekus, lai likvidētu šādus riskus. Šādos gadījumos nonāvēšanu ne vienmēr var veikt labākajos labturības apstākļos ārkārtas situācijas dēļ. Tāpēc šādos gadījumos jāparedz atkāpe no pienākuma apdullināt vai nekavējoties nonāvēt dzīvniekus.
- (14) Medības notiek apstākļos, kādos nonāvēšana norit pavisam citādāk nekā mājdzīvniekiem, un uz tām attiecas speciāli tiesību akti. Tādēļ ir lietderīgi no šīs regulas darbības jomas izslēgt nonāvēšanu medību laikā.
- (15) Protokolā par dzīvnieku aizsardzību un labturību arī uzsvērta nepieciešamību ievērot dalībvalstu likumdošanas vai administratīvos noteikumus un paražas, jo īpaši tās, kas saistītas ar reliģiskiem rituāliem, kultūras tradīcijām un reģionālo mantojumu, formulējot un īstenojot Kopienas politiku *inter alia* lauksaimniecības un iekšējā tirgus jomās. Tādēļ ir lietderīgi no šīs regulas darbības jomas izslēgt kultūras pasākumus, kur dzīvnieku labturības prasību ievērošana nelabvēlīgi ietekmētu attiecīgā pasākuma būtību.
- (16) Bez tam, kultūras tradīcijas liecina par mantotu, izveidotu vai ierastu domāšanas veidu, darbību vai uzvedību, kas faktiski ietver sevī kaut ko nodotu vai iegūtu no senčiem. Tās veicina senu sociālo saikņu kopšanu starp paaudzēm. Ar nosacījumu, ka šīs darbības neiespaido dzīvnieku izcelsmes produktu tirgu un to pamatā nav nolūka veikt ražošanu, ir lietderīgi no šīs regulas darbības jomas izslēgt dzīvnieku nonāvēšanu, kas notiek šajos pasākumos.
- (17) Mājputnu un zaķveidīgo kaušana privātai lietošanai netiek veikta tādos apjomos, lai tā varētu iespaidot komerciālu kautuvju konkurētspēju. Līdzīgā kārtā pūles, ko valsts iestādēm prasītu šādu darbību atklāšana un kontrole, nebūtu proporcionālas ar potenciāli risināmajām problēmām. Tādēļ ir lietderīgi izslēgt šādas darbības no šīs regulas darbības jomas.
- (18) Direktīva 93/119/EK atceļ nepieciešamību pēc apdullināšanas reliģiskas nokaušanas gadījumā, ja tā notiek kautuvē. Tā kā Kopienas noteikumi, kas piemērojami, veicot reliģisku nokaušanu, transponēti atkarībā no nacionālā konteksta, kā arī ņemot vērā apstākli, ka valstu tiesību akti sevī ietver dimensijas, kas iziet ārpus šīs regulas mērķiem, ir svarīgi, lai tiktu saglabāta iespēja atkāpties no prasības par dzīvnieku apdullināšanu pirms to nokaušanas, tādējādi atstājot zināmu rīcības brīvību katras dalībvalsts ziņā. Tādējādi šī regula respektē reliģisko brīvību un tiesības paust reliģiju vai ticību dievkalpojumu, mācību, pielūgsmes un ceremoniju laikā kā paredzēts Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 10. pantā.
- (19) Ir pietiekami daudz zinātnisku pierādījumu, kas liecina — mugurkaulnieki ir jutīgi dzīvnieki, tāpēc tiem jābūt šīs regulas uzmanības centrā. Savukārt rāpuļi un abinieki nav dzīvnieki, ko parasti audzē Kopienas fermās, tādēļ nebūtu lietderīgi un proporcionāli iekļaut viņus regulas darbības jomā.
- (20) Daudzas dzīvnieku nonāvēšanas metodes ir sāpīgas. Tāpēc dzīvnieka nonāvēšanas laikā vai pirms tās nepieciešama apdullināšana, jo tā izraisa bezsamaņu un bezjūtīgumu. Pārlicināšanās par bezsamaņas un bezjūtīguma iestāšanos ir sarežģīts

uzdevums, un to jāveic saskaņā ar zinātniski atzītu metodiku. Tomēr rādītāju pārbaude procedūras efektivitātes noteikšanai ir jāveic reālos apstākļos.

- (21) Apdullināšanas efektivitātes pārbaude galvenokārt pamatojas uz dzīvnieku samaņas un jutīguma noteikšanu. Būtībā dzīvnieka samaņa nozīmē tā spēju izjust emocijas un apzināti kontrolēt kustības. Neskatoties uz dažiem izņēmumiem, piemēram, elektroimobilizāciju vai citādi izraisītu paralīzi, var uzskatīt, ka dzīvnieks ir bezsamaņā, ja tas zaudējis dabisko stāvēšanas pozīciju, nav nomodā un tam nav vērojamas pozitīvu vai negatīvu emociju, piemēram, baiļu vai uztraukuma, pazīmes. Dzīvnieka jutīgums nozīmē tā spēju izjust sāpes. Visumā dzīvnieku var uzskatīt par bezjūtīgu brīdī, kad tas nereaģē ne uz kādiem refleksiem vai tādiem stimuliem kā skaņa, smarža, gaisma vai fizisks kontakts.
- (22) Lai risinātu jaunās problēmas lopkopības un gaļas nozarē, tiek regulāri izstrādātas un piedāvātas tirgū jaunas apdullināšanas metodes. Tāpēc ir svarīgi, lai Kopiena pilnvaro Komisiju apstiprināt jaunās apdullināšanas metodes, uzturot vienotu un augstu dzīvnieku aizsardzības līmeni.
- (23) Labas prakses rokasgrāmatas ir nepieciešamas, lai uzņēmējus un kompetentās iestādes nodrošinātu ar specifisku informāciju par parametriem, kas izmantojami augsta līmeņa dzīvnieku aizsardzības un līdzvērtīgu darbības apstākļu nodrošināšanā uzņēmējiem. Tāpēc Kopienai nepieciešams pilnvarot Komisiju izveidot labas prakses rokasgrāmatas.
- (24) Atkarībā no tā, kā kaušanas vai nonāvēšanas laikā tiek izmantotas apdullināšanas metodes, dažas no tām var izraisīt dzīvnieku nāvi bez sāpēm, mazinot stresu un ciešanas. Tādējādi nav nepieciešams uzsvērt atšķirību starp atgriezeniskām un neatgriezeniskām apdullināšanas metodēm.
- (25) Apstākļi, kādos dzīvnieki tiek apdullināti, un šādas apdullināšanas rezultāti praksē atšķiras daudzu faktoru iespaidā. Tāpēc būtu regulāri jāveic apdullināšanas rezultātu izvērtējums. Šajā nolūkā uzņēmējiem vajadzētu izveidot kontrolparaugu, lai pārbaudītu savu apdullināšanas prakses efektivitāti, ņemot vērā dzīvnieku grupas viendabīgumu un citus izšķirošus faktoros, piemēram, izmantotās iekārtas un iesaistīto personālu.
- (26) Dzīvnieku labturību lielā mērā iespaido ikdienas darba administrēšana, un drošus rezultātus var panākt tikai tad, ja uzņēmēji izstrādā kontroles instrumentus, ar kuru palīdzību novērtēt iegūtos rezultātus. Tāpēc standarta darba procedūras nepieciešams izstrādāt visiem ražošanas cikla posmiem, ņemot vērā riska faktoros. Tām jānosaka skaidri mērķi, atbildīgās personas, darbības veidi, izmērāmi pieņemšanas kritēriji, kā arī kontroles un ierakstu procedūras.
- (27) Labi apmācīts un kvalificēts personāls uzlabo apstākļus, kādos tie atrodas. Ar dzīvnieku labturību saistītā kvalifikācija ietver pamata zināšanas par dzīvniekiem raksturīgo uzvedību un attiecīgo sugu vajadzībām, kā arī par pazīmēm, kas liecina par jutīgumu un esamību pie samaņas. Tā ietver arī tehnisko pieredzi par izmantojamām apdullināšanas iekārtām. Tāpēc personālam, kas nonāvē dzīvniekus lietošanai pārtikā, un cilvēkiem, kas pārbauda sezonas kažokzvēru nonāvēšanu, ir jābūt kvalifikāciju apliecināšanai sertifikātam par atbilstību uzticētā darba veikšanai. Prasīt kvalifikāciju

apliecinošu sertifikātu no jebkura cita dzīvnieku nonāvēšanas personāla nebūtu saskaņā ar izvirzītajiem mērķiem.

- (28) Var pieņemt, ka personālam, kam ir vairāku gadu ilga darba pieredze, ir zināms specifisko zināšanu līmenis. Regulā jāparedz pārejas periods, kas minētajam personālam ļautu iegūt kvalifikāciju apliecinošu sertifikātu un tādējādi izpildīt regulas prasības.
- (29) Apdullināšanas iekārtas tiek veidotas tā, lai tās efektīvi darbotos konkrētos apstākļos. Tāpēc, lai nodrošinātu optimālu dzīvnieku labturību, ražotājiem būtu jānodrošina lietotājiem detalizētas instrukcijas, ņemot vērā apstākļus, kuros iekārta tiks lietota un uzglabāta.
- (30) Lai nodrošinātu efektivitāti, apdullināšanas un sapīšanas iekārtas būtu pienācīgi jāuzglabā. Iekārtai, kuru intensīvi izmanto, varētu būt nepieciešams nomainīt zināmas detaļas. Pat iekārta, kuru izmanto tikai dažkārt, var kļūt mazāk efektīva korozijas vai citu vides faktoru dēļ. Līdzīgā kārtā dažas iekārtas nepieciešams precīzi kalibrēt. Tāpēc uzņēmējiem jāveic uzturēšanas procedūras šādai iekārtai.
- (31) Ja apdullināšanas procedūras neizdodas, dzīvnieki var ciest. Tādēļ šai regulai jānodrošina atbilstošu rezerves apdullināšanas iekārtu pieejamība, lai mazinātu minētās dzīvnieku sāpes, stresu vai ciešanas.
- (32) Regulā (EK) Nr. 854/2004 iekļauts to uzņēmumu saraksts, no kuriem atļauts Kopienā importēt īpašus dzīvnieku izcelsmes produktus. Kautuvēm izvirzītās vispārīgās un papildu prasības, kas ietvertas šajā regulā, jāņem vērā arī attiecībā uz minēto sarakstu.
- (33) Kautuves un tajās izmantotās iekārtas paredzētas noteiktai dzīvnieku kategorijai un daudzumam. Iekārtas ietilpības pārsniegšana vai tās izmantošana neparedzētiem mērķiem nelabvēlīgi iespaido dzīvnieku labturību. Tāpēc informāciju par šiem aspektiem būtu jāpaziņo kompetentajām iestādēm, un tām būtu jāklūst par daļu no kautuves novērtēšanas procedūras.
- (34) Pārvietojamās kautuves mazina nepieciešamību transportēt dzīvniekus lielos attālumos, tādējādi veicinot dzīvnieku labturības nodrošināšanu. Tomēr pārvietojamo kautuvju tehniskie ierobežojumi atšķiras no stacionāro kautuvju iespējām, tādēļ tehniskās prasības nepieciešams attiecīgi pielāgot. Tādēļ regulā attiecībā uz pārvietojamām kautuvēm jāparedz iespēja atkāpties no prasībām par kautuvju celtniecību, projektēšanu un tehnisko aprīkojumu.
- (35) Zinātnes un tehnikas progresa rezultātā pastāvīgi notiek uzlabojumi kautuvju konstrukcijā, izvietojumā un izmantojamās iekārtās. Tāpēc ir svarīgi, ka Kopiena pilnvaro Komisiju veikt grozījumus prasībās, kas attiecas uz kautuvju celtniecību, projektēšanu un tehnisko aprīkojumu, uzturot vienotu un augstu dzīvnieku aizsardzības līmeni.
- (36) Ir nepieciešamas vadlīnijas, kas uzņēmējus un kompetentās iestādes nodrošinātu ar specifisku informāciju attiecībā uz kautuvju celtniecību, projektēšanu un tehnisko aprīkojumu, šādi nodrošinot augstu dzīvnieku aizsardzības līmeni un vienādu darbības platformu visiem uzņēmējiem. Tāpēc nepieciešams, lai Kopiena pilnvarotu Komisiju pieņemt šādas vadlīnijas.

- (37) Nonāvēšana bez apdullināšanas prasa precīzu kakla pārgriešanu ciešanu mazināšanai. Turklāt dzīvniekiem, kas nav mehāniski sapīti, pēc kakla pārgriešanas asiņošanas process palēninās, tādejādi nevajadzīgi paildzinot dzīvnieka ciešanas. Tāpēc dzīvniekus, kurus nonāvē bez apdullināšanas, jāsapin atsevišķi.
- (38) Zinātnes un tehnikas progresa rezultātā pastāvīgi notiek uzlabojumi attiecībā uz apiešanos ar dzīvniekiem un to sapīšanu kautuvēs. Tāpēc ir svarīgi, ka Kopiena pilnvaro Komisiju veikt grozījumus prasībās, kas attiecas uz apiešanos ar dzīvniekiem un to sapīšanu pirms kaušanas, uzturot vienotu un augstu dzīvnieku aizsardzības līmeni.
- (39) Ir nepieciešamas vadlīnijas, kas uzņēmējus un kompetentās iestādes nodrošinātu ar specifisku informāciju par apiešanos ar dzīvniekiem un to sapīšanu pirms kaušanas, nodrošinot augstu dzīvnieku aizsardzības līmeni un vienādu darbības platformu visiem uzņēmējiem. Tāpēc nepieciešams, lai Kopiena pilnvarotu Komisiju pieņemt šādas vadlīnijas.
- (40) Dažās dalībvalstīs gūtā pieredze liecina, ka, ieceļot īpaši kvalificētu speciālistu par dzīvnieku labturības inspektoru, kas koordinē un uzrauga dzīvnieku labturības procedūru īstenošanu kautuvēs, tas palīdz nodrošināt dzīvnieku labturību. Tāpēc šis pasākums būtu piemērojams visā Kopienā. Dzīvnieku labturības inspektoram jābūt pietiekamām pilnvarām un tehniskai kvalifikācijai, lai nodrošinātu atbilstošu ierindas darbinieku vadību.
- (41) Mazajām kautuvēm, kas galvenokārt iesaistītas nepastarpinātā pārtikas pārdošanā tiešajam patērētājam, nav nepieciešama kompleksa vadības sistēma šīs regulas vispārīgo principu īstenošanai. Šādos gadījumos prasība ieviest labturības inspektora posteni nebūtu proporcionāla nospraustajiem mērķiem, un šajā regulā jāparedz atkāpe no šīs prasības iepriekš minētajās kautuvēs.
- (42) Piespiedu nokaušana bieži vien ir saistīta ar krīzes pārvaldību un paralēlām prioritātēm, piemēram, dzīvnieku veselību, sabiedrības veselību, vides aizsardzību vai dzīvnieku labturību. Kaut arī ir svarīgi, lai dzīvnieku labturības noteikumi tiktu ievēroti visos piespiedu nokaušanas posmos, var gadīties, ka tādejādi tiktu apdraudēta cilvēku veselība vai palēnināts slimības apkarošanas process, tā pakļaujot vēl vairāk dzīvnieku slimībai un nāvei.
- (43) Tādejādi kompetentajām iestādēm būtu jāpieļauj atkāpes no dažiem šīs regulas noteikumiem, ņemot vērā katru individuālo gadījumu, kad dzīvnieku veselības stāvoklis prasa dzīvnieku ārkārtas nonāvēšanu un/vai nepastāv cits piemērots rīcības variants, kas nodrošinātu optimālu labturību. Šādas atkāpes tomēr nedrīkst stāties pienācīgas plānošanas vietā. Šajā nolūkā plānošanas līmenis ir jāpaaugstina un dzīvnieku labturība savlaicīgi jāintegrē ārkārtas situāciju vadības plānos infekcijas slimību gadījumos.
- (44) Modernās apdullināšanas un sapīšanas iekārtas kļūst arvien sarežģītākas, tāpēc vajadzīgas speciālas zināšanas par to darbību un analīzi. Dalībvalstīm vajadzētu izveidot vai gadījumā, ja tādi jau pastāv, izraudzīties īpašu zinātnes un tehnikas centru, kas kalpotu kā references centrs un kurā ierēdņi varētu saņemt informāciju, veicot dzīvnieku apdullināšanas iekārtu vai metožu novērtējumu.

- (45) Katras apdullināšanas metodes efektivitātes pamatā ir galveno parametru kontrole un tās regulāra novērtēšana. Tādējādi valstu labas prakses rokasgrāmatu izstrāde par dzīvnieku labturības galvenajiem parametriem, rādītājiem un kontroles procedūrām dzīvnieku nonāvēšanas laikā ir ārkārtīgi būtiska pareizu norāžu sniegšanā dzīvnieku labturības jautājumos gan uzņēmējiem, gan kompetentajām iestādēm.
- (46) Šādu rokasgrāmatu izstrādei vajadzīga zinātnisko datu un praktiskās pieredzes apkopošana un kompromisu meklēšana starp ieinteresētajām personām. Šo uzdevumu katrā dalībvalstī vajadzētu veikt references centram vai tīklam sadarbībā ar attiecīgajām ieinteresētajām personām.
- (47) Kvalifikāciju apliecināšanu sertifikātu izsniegšana jānodrošina vienotā veidā. Tāpēc struktūrai vai iestādei, kas izsniedz šādus sertifikātus, jābūt akreditētai saskaņā ar nemainīgiem standartiem, un šo procesu jāveic vienai valsts iestādei. Minēto lomu būtu jāpiešķir references centram.
- (48) Regula (EK) Nr. 882/2004 paredz, ka kompetentajai iestādei jāspēr zināmi soļi noteikumu nepildīšanas gadījumā, jo īpaši attiecībā uz labturības noteikumu ievērošanu. Tādējādi nepieciešams vienīgi paredzēt specifisku papildu darbību īstenošanu attiecībā uz šīs regulas ievērošanu.
- (49) Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 28. janvāra Regula (EK) Nr. 178/2002, ar ko paredz pārtikas aprites tiesību aktu vispārīgus principus un prasības, izveido Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestādi un paredz procedūras saistībā ar pārtikas nekaitīgumu¹⁴, paredz, ka EPNI veicinās valstu references centru tīkla izveidi, lai sekmētu zinātnisku sadarbību, informācijas apmaiņu, kopīgu projektu izstrādi un īstenošanu, zināšanu un labākās prakses apmaiņu pārtikas tiesību jomā. Tā kā dzīvnieku labturība ir Regulas (EK) Nr. 178/2002 darbības jomā, EPNI ir svarīga loma to references centru sadarbības nodrošināšanā un attīstībā, kuras izveidošana paredzēta šajā regulā.
- (50) Kvalifikāciju apliecināšanu un mācību kursu beigšanas sertifikātus jāizdod pēc vienotiem principiem. Tāpēc šai regulai jānosaka dalībvalstu pienākumi attiecībā uz nosacījumu izvirzīšanu sertifikātu izsniegšanai, anulēšanai vai atsaukšanai.
- (51) Kautuvju būvniecība, projektēšana un aprīkošana prasa ilgtermiņa plānošanu un investīcijas. Tāpēc šajā regulā būtu jānodrošina atbilstošs pārejas periods, ņemot vērā laiku, kas nepieciešams, lai industrija varētu pielāgoties attiecīgajām šajā regulā noteiktajām prasībām. Šā perioda laikā jāturpina piemērot tās Direktīvas 93/119/EK prasības, kas attiecas uz kautuvju celtniecību, projektēšanu un aprīkošanu.
- (52) Dalībvalstīm jāizstrādā noteikumi par sankcijām, kas piemērojamas, ja pārkāpj šīs regulas noteikumus, un jānodrošina to piemērošanu. Šīm sankcijām jābūt iedarbīgām, proporcionālām un tādām, kas mudina atturēties no noteikumu pārkāpšanas.
- (53) Saskaņā ar proporcionalitātes principu, lai sasniegtu dzīvnieku aizsardzības pamatmērķi to nonāvēšanas laikā, nepieciešams un ir lietderīgi izstrādāt noteikumus attiecībā uz dzīvnieku nonāvēšanu, ko veic pārtikas, ādu, kažokādu vai citu

¹⁴ OV L 31, 1.2.2002., 1. lpp. Regulā jaunākie grozījumi izdarīti ar Komisijas Regulu (EK) Nr. 202/2008 (OV L 60, 5.3.2008., 17. lpp.).

produktu ražošanas nolūkos, un attiecībā uz radniecīgām darbībām. Saskaņā ar Līguma 5. panta 3. punktu šī regula neprasa plašāku pasākumu īstenošanu, kā nepieciešams izvirzīto mērķu sasniegšanai.

- (54) Pasākumi, kas nepieciešami šīs regulas ieviešanai, jāpieņem saskaņā ar Padomes 1999. gada 28. jūnija Lēmumu 1999/468/EK, ar ko nosaka Komisijai piešķirto ieviešanas pilnvaru īstenošanas kārtību¹⁵,

IR PIENĒMUSI ŠO REGULU.

I NODAĻA

Priekšmets, darbības joma un definīcijas

1. pants

Priekšmets un darbības joma

1. Šī regula paredz noteikumus dzīvnieku nonāvēšanai, kuri tiek turēti pārtikas, vilnas, ādas, kažokādas vai citu produktu ražošanai, un attiecībā uz radniecīgām darbībām.

Tomēr attiecībā uz zivīm piemērojams ir tikai 3. panta 1. punkts.

II nodaļa, izņemot 3. panta 1. un 2. punktu, III nodaļa un IV nodaļa, izņemot 16. pantu, nav piemērojama ārkārtas nonāvēšanas gadījumā un apstākļos, kad pakļaušanās šiem noteikumiem radītu tūlītēju un nopietnu risku cilvēku veselībai vai drošībai.

2. Šī regula nav piemērojama:
- a) gadījumos, kad dzīvniekus nonāvē:
 - i) tehnisku vai zinātnisku eksperimentu laikā, ko veic kompetentās iestādes uzraudzībā,
 - ii) medību laikā,
 - iii) kultūras vai sporta pasākumu laikā,
 - iv) veterinārārsta uzraudzībā viņa/viņas medicīnas prakses ietvaros;
 - b) mājputniem un zaķveidīgajiem, kurus to īpašnieks nokauj ārpus kautuves patērēšanai personīgām vajadzībām.

¹⁵ OV L 184, 17.7.1999., 23. lpp.

2. pants

Definīcijas

Šajā regulā lietotas šādas definīcijas:

- a) “nonāvēšana” nozīmē jebkuru tīši uzsāktu procesu, kas izraisa dzīvnieka nāvi;
- b) “radniecīgas darbības” nozīmē, piemēram, apiešanos ar dzīvniekiem, izvietošanu, sapīšanu, apdullināšanu un atasiņošanu, ko veic apstākļos un vietā, kuros dzīvniekus nonāvē;
- c) “dzīvnieks” nozīmē jebkuru mugurkaulnieku, izņemot rāpuļus un abiniekus;
- d) “ārkārtas nonāvēšana” nozīmē dzīvnieku nonāvēšanu, kuri ir ievainoti vai saslimuši, un šo iemeslu dēļ viņi pakļauti stiprām sāpēm vai ciešanām, un nav praktiskas iespējas remdēt šīs sāpes vai ciešanas;
- e) “izvietošana” nozīmē dzīvnieku turēšanu ar kautuves darbību saistītos un tai piederošos staļļos, aplokos, nojumēs vai laukumos;
- f) “apdullināšana” nozīmē jebkuru tīši radītu procesu, kas izraisa samaņas un jušanas zudumu bez sāpēm, ieskaitot jebkuru procesu, kas var novest līdz tūlītējai nāvei;
- g) “religijsks rituāls” nozīmē darbību virkni, kas saistīta ar dzīvnieku nokaušanu, ko paredz reliģija, piemēram, islāms vai jūdaisms;
- h) “kultūras vai sporta pasākumi” nozīmē pasākumus, kuri pēc to būtības vai lielā mērā saistīti ar senām kultūras tradīcijām vai sporta aktivitātēm, ieskaitot zirgu skriešanās sacīkstes vai citus sacensības veidus, kas nav gaļas ražošanas vai citu dzīvnieku produktu ražošanas, vai kur šī ražošanas ir maznozīmīga salīdzinājumā ar pasākumu kā tādu un neatstāj būtisku saimniecisku iespaidu;
- i) “standarta darba procedūras” nozīmē rakstisku instrukciju kopumu, kas paredzēts konkrētas funkcijas vai standarta vienotai izpildei;
- j) “kaušana” nozīmē dzīvnieku nonāvēšanu cilvēku patēriņam;
- k) “kautuve” nozīmē jebkuru uzņēmumu, ko izmanto sauszemes dzīvnieku kaušanai;
- l) “uzņēmējs” nozīmē jebkuru fizisku vai juridisku personu, kura atbildīga par uzņēmumu, kurš veic šajā regulā ietvertās darbības;
- m) “kažokzvēri” nozīmē zīdītāju sugas dzīvniekus, kurus galvenokārt audzē kažokādas ieguvei, piemēram, ūdeles, seski, lapsas, jenoti, nutrijas un šinšillas;
- n) “piespiedu kaušana” nozīmē dzīvnieku nonāvēšanas procesu sabiedrības veselības, dzīvnieku veselības, dzīvnieku labturības vai vides aizsardzības labā kompetentās iestādes uzraudzībā;

- o) “mājputni” nozīmē saimniecībā audzētus putnus, ieskaitot putnus, kas netiek uzskatīti par mājputniem, bet kuri tiek turēti kā mājputni, izņemot skrējējputnus;
- p) “zaķveidīgie” nozīmē trušus un zaķus.

II NODAĻA

Vispārīgās prasības

3. pants

Vispārīgās prasības attiecībā uz nonāvēšanu vai radniecīgām darbībām

1. Dzīvniekiem ir jāaiztaupa jebkuras sāpes, stress vai ciešanas, no kurām nonāvēšanas laikā vai radniecīgas darbības veikšanas laikā iespējams izvairīties.
2. Šā panta 1. punkta īstenošanai uzņēmējiem ir jāveic visi nepieciešamie pasākumi, lai nodrošinātu, ka:
 - a) dzīvniekiem tiek nodrošināts fizisks komforts un drošība, turot tos tīrus un optimālā temperatūrā, un pasargājot no kritieniem vai paslīdēšanas;
 - b) dzīvnieki tiek pasargāti no savainojumiem un slimībām;
 - c) dzīvnieki tiek aprūpēti un izmitināti, ņemot vērā viņu dabisko uzvedību;
 - d) dzīvniekiem nav vērojamas sāpju, baiļu, agresijas vai citas anormālas uzvedības pazīmes;
 - e) dzīvnieki necieš no ilgstoša barības vai ūdens trūkuma;
 - f) dzīvnieki tiek atturēti no savstarpēji naidīgas izturēšanās.
3. Iekārtas, ko izmanto nonāvēšanai un radniecīgu darbību veikšanai, projektē, pielieto un uztur tādā kārtībā, lai tās atbilstu 1. un 2. punktā noteiktajām prasībām saskaņā ar paredzamo iekārtas noslodzi visa gada garumā.

4. pants

Nonāvēšanas metodes

1. Dzīvniekus jānonāvē, izmantojot tikai un vienīgi tādas metodes, kas nodrošina tūlītēju nāves iestāšanos vai tās iestāšanos pēc apdullināšanas.
2. Pieļaujama atkāpe no 1. punkta, ja attiecīgo metodi nosaka reliģiski rituāli — dzīvniekus var nonāvēt bez iepriekšējas apdullināšanas ar nosacījumu, ka nonāvēšana notiek kautuvē.

Neskatoties uz to, dalībvalstis var nolemt šo atkāpi nepiemērot.

5. pants

Apdullināšana

1. Apdullināšanu veic saskaņā ar metodēm, kas noteiktas I pielikumā.
2. Personāls, kas atbildīgs par apdullināšanu, veic regulāras pārbaudes, lai nodrošinātu, ka dzīvniekiem nav vērojamas nekādas samaņas vai jutīguma pazīmes laika posmā starp apdullināšanas procesu un nāves apstiprināšanu.

Šīs pārbaudes veic pietiekami reprezentatīvai dzīvnieku izlasei, un to biežumu nosaka, ņemot vērā iepriekšējo pārbaūžu rezultātus un jebkurus citus faktoros, kas var iespaidot apdullināšanas procesa efektivitāti.

3. Regulas I pielikumu var grozīt saskaņā ar procedūru, kas minēta 22. panta 2. punktā, ņemot vērā zinātnes un tehnikas progresu.

Tomēr visiem šādiem grozījumiem jānodrošina tāds dzīvnieku labturības līmenis, kas ir vismaz līdzvērtīgs līmenim, ko piedāvā līdzšinējās metodes, un to apliecina zinātniski pierādījumi, kas publicēti atbilstošos starptautiski atzītos un zinātnieku novērtētos žurnālos.

4. Var pieņemt Kopienas labas prakses rokasgrāmatas attiecībā uz metodēm, kas minētas I pielikumā saskaņā ar procedūru, kas minēta 22. panta 2. punktā.

6. pants

Standarta darba procedūras

1. Dzīvnieku nonāvēšanu un radniecīgas darbības jāplāno iepriekš un jāveic saskaņā ar standarta darba procedūrām.
2. Uzņēmējiem jāpastāda un jāizpilda tādas standarta darba procedūras, lai nodrošinātu, ka nonāvēšana un radniecīgās darbības tiek veiktas saskaņā ar 3. panta 1. punktu.

Attiecībā uz apdullināšanu standarta darba procedūru veikšanā:

- a) jāņem vērā ražotāju ieteikumi;
 - b) katrai izmantotajai apdullināšanas metodei jānosaka galvenos parametrus, kas minēti I pielikuma 1. nodaļā.
3. Standarta darba procedūrām jābūt pieejamām kompetentajai iestādei pēc tās pieprasījuma.

7. pants

Kvalifikācijas līmenis un sertifikāts

1. Nonāvēšanu un radniecīgas darbības drīkst veikt tikai tādas personas, kurām ir atbilstoša kvalifikācija uzdevuma veikšanai, un to drīkst darīt tikai saskaņā ar noteikumiem, kas izklāstīti šajā regulā.
2. Kā minēts 18. pantā, turpmāk uzskaitītās kaušanas darbības drīkst veikt tikai tādas personas, kurām izsniegts kvalifikāciju apliecinošs sertifikāts šādu darbību veikšanai:
 - a) apiešanās ar dzīvniekiem un to aprūpe pirms viņu sapīšanas;
 - b) dzīvnieku sapīšana apdullināšanas vai nonāvēšanas nolūkā;
 - c) dzīvnieku apdullināšana;
 - d) efektīvas apdullināšanas novērtēšana;
 - e) dzīvu dzīvnieku iekāršana važās vai pacelšana;
 - f) dzīvu dzīvnieku atasiņošana.
3. Kažokzvēru nonāvēšanu uzrauga persona, kurai izsniegts 18. pantā minētais kvalifikāciju apliecinošs sertifikāts, kas aptver visas viņa vadībā veiktās darbības.

8. pants

Instrukcijas sapīšanas un apdullināšanas iekārtu lietošanai

Produktus, ko tirgo vai reklamē kā sapīšanas vai apdullināšanas iekārtas, nedrīkst laist tirgū bez pienācīgas instrukcijas par to lietošanu un ekspluatāciju veidos, kas nodrošina optimālus apstākļus dzīvnieku labturībai.

Konkrētāk, šajās instrukcijās precizē:

- a) dzīvnieku vai svara kategorijas, kurām paredzēta iekārtas lietošana;
- b) ieteicamos parametrus dažādiem lietošanas apstākļiem, ieskaitot galvenos parametrus, kas minēti I pielikumā;
- c) kontroles metodi apdullināšanas iekārtu darbības efektivitātes noteikšanai, kas attiecas uz šajā regulā minēto noteikumu izpildi.

Šis pants jāpiemēro gadījumos, kad sapīšana vai apdullināšana ir iekārtas pamatfunkcija vai viena no vairākām tās funkcijām.

9. pants

Sapīšanas un apdullināšanas iekārtu izmantošana

1. Visas iekārtas, kas tiek izmantotas dzīvnieku sapīšanai vai apdullināšanai, jādarbina, jāuztur un jāpārbauda attiecīgi apmācītam personālam saskaņā ar ražotāju norādēm.
2. Kaušanas procesa laikā ir pieejama atbilstoša rezerves apdullināšanas iekārta, kuru uz vietas un nekavējoties izmanto gadījumā, ja sākotnēji izmantotā apdullināšanas iekārta sabojājusies.

10. pants

Imports no trešajām valstīm

Prasības, kas minētas šīs regulas II un III nodaļā, ir attiecināmas uz Regulas (EK) Nr. 854/2004 12. panta 2. punkta a) apakšpunkta mērķu īstenošanu.

III NODAĻA

Papildu prasības, kas piemērojamas kautuvēm

11. pants

Kautuvju celtniecība, projektēšana un tehniskā aprīkošana

1. Kautuvju celtniecībai, projektēšanai un tehniskajam aprīkojumam, kas tajās izmantots, jāatbilst II pielikumā minētajiem noteikumiem.
2. Šīs regulas izpildes nolūkos kompetentā iestāde, kas minēta Regulas (EK) Nr. 853/2004 4. pantā, katrā kautuvē apstiprina:
 - a) maksimālo katras kaušanas līnijas caurlaidspēju;
 - b) dzīvnieku kategorijas un svaru, attiecībā uz ko atļauts izmantot pieejamo sapīšanas un apdullināšanas iekārtu;
 - c) katras izvietošanas platības maksimālo ietilpību, kas paredzēta zirgiem un liellopu, aitu, kazu un cūku sugas dzīvniekiem, kā arī mājputniem un zaķveidīgajiem.
3. Saskaņā ar procedūru, kas minēta 22. panta 2. punktā, var pieņemt:
 - a) atkāpes no noteikumiem, kas minēti II pielikumā attiecībā uz pārvietojamām kautuvēm;

- b) grozījumus, kas nepieciešami, lai II pielikumu pielāgotu zinātnes un tehnikas progresam.
4. Vadlīnijas šā panta 2. punkta un II pielikuma īstenošanai var pieņemt saskaņā ar procedūru, kas izklāstīta 22. panta 2. punktā.

12. pants

Apiešanās ar dzīvniekiem un to sapīšana pirms nokaušanas

1. Uzņēmēji nodrošina, lai tiktu izpildīti III pielikumā aprakstītie kautuvju darba noteikumi.
2. Uzņēmēji nodrošina, ka dzīvnieki, kurus nonāvē bez apdullināšanas, ir mehāniski sapīti.
3. Neraugoties uz 3. panta 1. punkta nosacījumiem, ir aizliegtas šādas sapīšanas metodes:
 - a) pakarot vai paceļot dzīvniekus aiz pēdām vai kājām;
 - b) mehāniski saspiežot dzīvnieku pēdas vai kājas;
 - c) salaužot kājas, pārgriežot kāju cīpslas vai dzīvniekus padarot aklus;
 - d) savainojot mugurkaula smadzenes, piemēram, ar nazi vai dunci;
 - e) izmantojot elektrisko strāvu, kas neapdullina un nenonāvē dzīvniekus kontrolētos apstākļos, sevišķi izmantojot tādu elektriskās strāvas triecienu, kas neiedarbojas uz smadzenēm.

Neraugoties uz iepriekšminēto, apakšpunkti a) un b) neattiecas uz važām, kuras izmanto mājputniem.

4. Regulas III pielikumu var grozīt saskaņā ar procedūru, kas minēta 22. panta 2. punktā, lai ņemtu vērā zinātnes un tehnikas progresu.
5. Vadlīnijas III pielikumā minēto noteikumu īstenošanai var pieņemt saskaņā ar procedūru, kas izklāstīta 22. panta 2. punktā.

13. pants

Kaušanas uzraudzība

1. Uzņēmēji pieņem un īsteno atbilstošas uzraudzības procedūras, lai pārliecinātos un apstiprinātu, ka kaušanai paredzētie dzīvnieki patiešām tikuši sekmīgi apdullināti no apdullināšanas procesa pabeigšanas brīža līdz nāves iestāšanās apstiprināšanai.

2. Uzraudzības procedūras, kas minētas 1. punktā, ietver vismaz šādu informāciju:
 - a) par uzraudzības procedūru veikšanu atbildīgo personu vārdus;
 - b) rādītājus, kas domāti kaušanai paredzēto dzīvnieku bezsamaņas vai samaņas un jutības pazīmju noteikšanai saskaņā ar 4. panta 1. punktu vai kaušanai paredzēto dzīvnieku dzīvības pazīmju noteikšanai saskaņā ar 4. panta 2. punkta pirmo rindkopu;
 - c) izvērtēšanas kritērijus, lai noteiktu, vai b) apakšpunktā minētie rādītāju rezultāti ir vai nav apmierinoši;
 - d) apstākļus un/vai laiku, kad notiek uzraudzība;
 - e) dzīvnieku skaitu katrā grupā, kas jāpārbauda uzraudzības laikā;
 - f) atbilstošās procedūras, lai nodrošinātu, ka gadījumā, ja c) apakšpunktā minētie izvērtēšanas kritēriji nav izpildīti, apdullināšanas vai kaušanas darbības tiek pārskatītas, lai noteiktu kļūdu iemeslus un veiktu nepieciešamās izmaiņas.
3. Uzraudzības procedūru ievieš katrā kautuvē, kurā tiek lietotas dažādas apdullināšanas iekārtas.
4. Nosakot uzraudzības pārbažu biežumu, ņem vērā galvenos riska faktorus, piemēram, kaujamo dzīvnieku tipa pārmaiņas vai personāla darba kārtības maiņu, un tās veic tā, lai būtu nodrošināta augsts rezultātu ticamības līmenis.
5. Kopienas labas prakses rokasgrāmatas attiecībā uz uzraudzības procedūrām kautuvēs var pieņemt saskaņā ar procedūru, kas izklāstīta 22. panta 2. punktā.

14. pants

Dzīvnieku labturības inspektors

1. Uzņēmēji katrai kautuvei nozīmē dzīvnieku labturības inspektoru, kas atbild par to, lai attiecīgajā kautuvē nodrošinātu atbilstību šajā regulā minētajiem noteikumiem. Viņam vai viņai tieši jāziņo uzņēmējam par jautājumiem, kas attiecas uz dzīvnieku labturību.
2. Dzīvnieku labturības inspektors ir tieši pakļauts uzņēmējam, un viņš/viņa ir pilnvarots prasīt kautuves personālam veikt jebkurus labojumus, kas nepieciešami, lai nodrošinātu atbilstību šajā regulā minētajiem noteikumiem.
3. Dzīvnieku labturības inspektora pienākumi aprakstīti kautuves standarta darba procedūrās un sekmīgi darīti zināmi attiecīgajam personālam.
4. Kā minēts 18. pantā, dzīvnieku labturības inspektoram ir kvalifikāciju apliecinājošs sertifikāts visu to darbību veikšanai, kas notiek kautuvē un par ko viņš vai viņa ir atbildīgs.

5. Šā panta 1. un 4. punkts neattiecas uz kautuvēm, kurās nokauj mazāk par 1000 mājlopu vai 150 000 mājputnu vienībām gadā.

IV NODAĻA

Piespiedu nokaušana un ārkārtas nonāvēšana

15. pants

Piespiedu nokaušana

1. Kompetentā iestāde un uzņēmēji, kas iesaistīti piespiedu nokaušanas darbībās, pirms darbības uzsākšanas izstrādā rīcības plānu, lai nodrošinātu atbilstību šajā regulā minētajiem noteikumiem.

Plānotās nonāvēšanas metodes un attiecīgās standarta darba procedūras, ar ko nodrošina atbilstību šajā regulā minētajiem noteikumiem, iekļauj ārkārtas situāciju vadības plānā, ko pieprasa Kopienas tiesību akti dzīvnieku veselības jomā, balstoties uz varbūtējiem notikumiem un plānā paredzētajām situācijām par slimības uzliesmojuma apmēriem un vietu.

2. Kompetentā iestāde un uzņēmēji:
- a) nodrošina, ka šādas darbības tiek veiktas saskaņā ar rīcības plānu, kas minēts 1. punktā;
 - b) veic jebkuru nepieciešamo darbību, lai aizsargātu dzīvnieku labturību vislabākajā iespējamā veidā.
3. Šā panta īstenošanas nolūkā un ārkārtas apstākļos kompetentā iestāde var pieļaut atkāpi no viena vai vairākiem šīs regulas noteikumiem, ja tā uzskata, ka izpilde varētu iespaidot cilvēku veselību vai būtiski paildzināt slimības apkarošanas procesu.
4. Viena gada laikā pēc piespiedu nokaušanas beigu datuma kompetentā iestāde, kas minēta 1. punktā, iesniedz Komisijai novērtējuma ziņojums par rezultātiem un nodrošina tā publisku pieejamību, sevišķi ar globālā tīmekļa starpniecību.

Šis ziņojums obligāti ietver:

- a) piespiedu nokaušanas iemeslus;
- b) nonāvēto dzīvnieku skaitu un sugu;
- c) izmantotās apdullināšanas un nonāvēšanas metodes;
- d) konstatēto problēmu apraksts un, ja iespējams, rastie risinājumi, lai novērstu vai samazinātu attiecīgo dzīvnieku ciešanas;
- e) visas atkāpes, kas piešķirtas saskaņā ar 3. punktu.

5. Vadlīnijas piespiedu nokaušanas rīcības plāna izstrādei un īstenošanai var pieņemt saskaņā ar 22. panta 2. punktu.

16. pants

Ārkārtas nonāvēšana

Ārkārtas nonāvēšanas gadījumā persona, kas atbildīga par attiecīgajiem dzīvniekiem, veic visu iespējamo, lai nonāvētu dzīvnieku tik ātri, cik vien iespējams.

V NODAĻA

Kompetentā iestāde

17. pants

References centri

1. Katra dalībvalsts izveido nacionālo references centru (turpmāk tekstā “references centrs”) šādu uzdevumu izpildei:
 - a) nodrošināt zinātniskās un tehniskās zināšanas saistībā ar kautuvju apstiprināšanu;
 - b) izvērtēt jaunās apdullināšanas metodes;
 - c) aktīvi aicināt uzņēmējus un citas ieinteresētās personas izstrādāt labas prakses rokasgrāmatas šīs regulas īstenošanai, kā arī publicēt un izplatīt šādas rokasgrāmatas un kontrolēt to izmantošanu;
 - d) izstrādāt vadlīnijas kompetentai iestādei šīs regulas īstenošanas nolūkā;
 - e) akreditēt struktūras un organizācijas kvalifikāciju apliecinošu sertifikātu izdošanai, kā minēts 18. pantā;
 - f) sazināties un sadarboties ar Komisiju un citiem references centriem, lai apmainītos ar tehniskajiem un zinātniskajiem datiem un izplatītu informāciju par labāko praksi, kas attiecas uz šīs regulas īstenošanu.
2. Viena gada laikā pēc šīs regulas spēkā stāšanās datuma dalībvalstis Komisijai un citām dalībvalstīm iesniedz detalizētu informāciju par saviem references centriem, un šo informāciju publisko internetā.
3. References centrus var izveidot kā tīklu, ko veido atsevišķas organizācijas ar nosacījumu, ka tiek nodrošināta visu 1. punktā uzskaitīto uzdevumu izpilde katrā attiecīgajā dalībvalstī.

Dalībvalstis var norīkot organizāciju, kas atrodas ārpus tās teritorijas, veikt vienu vai vairākus no šiem uzdevumiem.

18. pants

Kvalifikāciju apliecināšanas sertifikāts

1. Regulas 7. panta īstenošanas nolūkā dalībvalstis izraugās kompetento iestādi, kas būs atbildīga par:
 - a) mācību kursu pieejamības nodrošināšanu personālam, kas saistīti ar dzīvnieku nonāvēšanu vai veic radniecīgas darbības;
 - b) kvalifikāciju apliecināšanu sertifikātu izdošanu, kas apstiprina neatkarīga gala eksāmena nokārtošanu; šā eksāmena priekšmetiem jābūt saistītiem ar attiecīgo dzīvnieku kategoriju un jāatbilst darbībām, kas uzskaitītas 7. panta 2. punktā, un priekšmetiem, kas minēti IV pielikumā;
 - c) šā panta a) apakšpunktā minētajiem mācību programmas kursiem un b) apakšpunktā minētā eksāmena satura un variantu apstiprināšanu.
2. Kompetentā iestāde var deleģēt kursu un gala eksāmena organizēšanu, kā arī kvalifikāciju apliecināšanu sertifikātu izdošanu atsevišķai struktūrai vai organizācijai,
 - a) kurai ir zināšanas, personāls un aprīkojums, lai to īstenotu;
 - b) kas ir neatkarīga un brīva no jebkādiem interešu konfliktiem, kas attiecas uz kvalifikāciju apliecināšanu sertifikātu izdošanu;
 - c) kuru ir akreditējis references centrs.

Detalizēta informācija par šādām struktūrām un organizācijām ir publiski pieejama, it īpaši internetā.
3. Kvalifikāciju apliecināšanas sertifikātos norāda, kādām dzīvnieku kategorijām un kādām darbībām, kas uzskaitītas 7. panta 2. vai 3. punktā, tie derīgi.

Kvalifikāciju apliecināšanas sertifikāti nav derīgi ilgāk par pieciem gadiem.
4. Dalībvalstis savstarpēji atzīst kvalifikāciju apliecināšanas sertifikātus, kas izdoti citā dalībvalstī.
5. Dalībvalstis var atzīt par derīgiem arī diplomus, kas izdoti citiem nolūkiem nekā kvalifikāciju apliecināšanas sertifikāti ar nosacījumu, ka tie izdoti tādos pašos apstākļos, kā tie, kas minēti šajā pantā.

VI NODAĻA

Noteikumu neievērošana, sankcijas un ieviešanas pilnvaras

19. pants

Noteikumu neievērošana

Regulas (EK) Nr. 882/2004 54. panta īstenošanas nolūkā īpašos gadījumos kompetentā iestāde var:

- a) prasīt uzņēmējiem mainīt viņu standarta darba procedūras un palēnināt vai apturēt ražošanu;
- b) palielināt uzraudzības procedūru biežumu, kas minētas 13. pantā;
- c) atsaukt kvalifikāciju apliecinājošos sertifikātus personālam, kas izrādījis nepietiekamas zināšanas vai nekompetenci tam uzticēto uzdevumu izpildē;
- d) apturēt vai anulēt akreditāciju struktūrām un organizācijām, kas akreditētas saskaņā ar 17. panta 1. punkta e) apakšpunktu.

20. pants

Sankcijas

Dalībvalstis pieņem noteikumus par sankcijām, ko piemēro par šīs regulas pārkāpumiem, un veic visus vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu to īstenošanu. Paredzētajām sankcijām jābūt iedarbīgām, proporcionālām un tādām, kas attur no noteikumu pārkāpšanas. Šie noteikumi dalībvalstīm jā dara zināmi Komisijai ne vēlāk kā līdz [2011. gada 1. janvārim] un bez kavēšanās jāziņo par visiem grozījumiem, kas uz tiem attiecas.

21. pants

Īstenošanas noteikumi

Visus sīki izstrādātus noteikumus, kas nepieciešami šīs regulas īstenošanai, arī attiecībā uz zivju nonāvēšanu, var pieņemt saskaņā ar procedūru, kas minēta 22. panta 2. punktā.

22. pants

Komitejas procedūra

1. Komisijai palīdz Pārtikas aprites un dzīvnieku veselības un pastāvīgā komiteja, kas izveidota saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 178/2002 58. pantu.

2. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Lēmuma 1999/468/EK 5. panta 7. punkts.
Laikposms, kas minēts Lēmuma 1999/468/EK 5. panta 6. punktā, ir trīs mēneši.
3. Komiteja pieņem savu reglamentu.

VII NODAĻA

Nobeiguma noteikumi

23. pants

Atcelšana

1. Direktīvu 93/119/EEK atceļ.

Neskatoties uz to, šīs regulas 24. panta 1. punkta īstenošanas nolūkā jāturpina piemērot šādi Direktīvas 93/119/EEK noteikumi:
 - a) A pielikums:
 - i) I iedaļas 1. punkts;
 - ii) 1. punkts un 3. punkta otrais teikums, un II iedaļas 6., 7., un 8. punkts;
 - b) B pielikuma 1. punkts;
 - c) C pielikuma 3.A.2. un 3.B.4. punkts un II iedaļas 4.2. un 4.3. punkts;
 - d) F pielikuma II iedaļas 4. punkta a) apakšpunkts un 6. punkta a) apakšpunkts.
2. Atsauces uz atcelto direktīvu jāuzskata par atsaucēm uz šo regulu.

24. pants

Pārejas noteikumi

1. Līdz 2018. gada 31. decembrim 11. panta 1. punkts piemērojams tikai jaunām kautuvēm vai jebkurai jaunai ēkai, projektam vai tehniskajam aprīkojumam saskaņā ar noteikumiem, kas minēti II pielikumā un kas nav stājušies spēkā pirms [šīs regulas piemērošanas/stāšanās spēkā] datuma.
2. Līdz 2014. gada 31. decembrim dalībvalstis var nodrošināt kvalifikāciju apliecinošo sertifikātu izsniegšanu atbilstīgi 18. pantam bez eksāmenu kārtošanas personām, kuras uzkrājušas atbilstošu, nepārtrauktu profesionālo pieredzi vismaz [desmit] gadu garumā.

25. pants

Stāšanās spēkā

Šī regula stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

To piemēro no [2011. gada 1. janvāra].

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē,

*Padomes vārdā —
Priekšsēdētājs*

I PIELIKUMS

APDULLINĀŠANAS UN NONĀVĒŠANAS METOŽU SARAKSTS UN AR TO SAISTĪTĀS SPECIFIKĀCIJAS

(kā minēts 5. panta 1. punktā)

I nodaļa – Metodes

1. tabula. Mehāniskās metodes

Nr.	Nosaukums	Apraksts	Dzīvnieku kategorija	Galvenie parametri	Specifiskas prasības attiecībā uz dažām metodēm – šā pielikuma II nodaļa
1.	Caururbjoša triecien-pistole	Stiprs un neatgriezenisks smadzeņu bojājums, ko rada šoks un lādiņa ieuršanās.	Visas sugas.	Šāviena pozīcija un virziens. Dzīvnieka lielumam un sugai atbilstošs lādiņa stiprums un diametrs.	Nepiemēro.
2.	Necaururbjoša triecien-pistole	Stiprs un neatgriezenisks smadzeņu bojājums, ko rada šoks bez lādiņa ieuršanās.	Atgremotāji līdz 10 kg, mājputni un zaķveidīgie.	Šāviena pozīcija un virziens. Dzīvnieka lielumam un sugai atbilstošs lādiņa stiprums un diametrs.	Nepiemēro.
3.	Šaujamerocis ar brīvo lādiņu	Stiprs un neatgriezenisks smadzeņu bojājums, ko rada šoks un viena vai vairāku lādiņu ieuršanās.	Visas sugas.	Šāviena pozīcija. Lādiņa spēks.	Nepiemēro.
4.	Macerācija	Visa dzīvnieka tūlītēja sasmalcināšana.	Līdz 72 stundām veci cāļi un olu embriji.	Maksimālais darbībai pakļautās partijas lielums. Pasākumi, lai nepieļautu iekārtas pārslodzi.	1. punkts.

5.	Kakla skriemeļu dislokācija	Manuāla kakla izstiepšana un pagriešana, izraisot cerebrālo išēmiju.	Putni līdz 3 kg.	Nepiemēro.	2. punkts.
----	-----------------------------	--	------------------	------------	------------

2. tabula. Elektriskās metodes

Nr.	Nosaukums	Apraksts	Dzīvnieku kategorija	Galvenie parametri	Šā pielikuma II nodaļas specifiskās prasības
1.	Galvas elektriskā apdullināšana	Smadzeņu pakļaušana strāvai, radot vispārīgu epileptisku stāvokli uz elektroencefalogrammas (EEG).	Visas sugas.	<p>Minimālais strāvas stiprums (A vai mA).</p> <p>Minimālais spriegums (V).</p> <p>Maksimālā frekvence (Hz).</p> <p>Minimālais ekspozīcijas laiks.</p> <p>Maksimālais intervāls(-i) starp apdullināšanas reizēm.</p> <p>Iekārtas kalibrācijas biežums.</p> <p>Strāvas plūsmas optimizēšana.</p> <p>Elektrisko šoku novēršana pirms apdullināšanas.</p>	3. punkts.
2.	Galvas un muguras elektriskā nonāvēšana	Ķermeņa pakļaušana strāvai, radot vispārīgu epileptisku formu uz elektroencefalogrammas (EEG) (apdullināšana) un fibrilācija vai sirds apstādināšana (nonāvēšana).	Visas sugas, izņemot jērus vai sivēnus, kas mazāki par 5 kg dzīvsvarā, un liellopus.	<p>Minimālais strāvas stiprums (A vai mA).</p> <p>Minimālais spriegums (V).</p> <p>Maksimālā frekvence (Hz).</p> <p>Minimālais ekspozīcijas laiks.</p>	3. punkts. 4. punkts attiecībā uz lapsām un šinšillām.

				Iekārtas kalibrācijas biežums. Strāvas plūsmas optimizēšana. Elektrisko šoku novēršana pirms apdullināšanas.	
3.	Elektriskās ūdens peldes	Visa ķermeņa pakļaušana strāvai ūdens peldes laikā, radot vispārīgu epileptisku formu uz elektroencefalogrammas (EEG) (apdullināšana) un, iespējams, fibrilāciju vai sirds apstāšanos (nonāvēšana).	Mājputni.	Sāpju mazināšana važošanas laikā. Strāvas plūsmas optimizēšana. Maksimālais važošanas laiks pirms ūdens peldes. Putnu iemērķšana līdz spārnu pamatnei. Maksimālais intervāls starp apdullināšanas reizēm, ja frekvence pārsniedz 60 Hz.	5. punkts.

3. tabula. Gāzes metodes

Nr.	Nosaukums	Apraksts	Dzīvnieku kategorija	Galvenie parametri	Šā pielikuma II nodaļas specifiskās prasības
1.	Augstas koncentrācijas oglekļa dioksīds	Pie samaņas esošu dzīvnieku pakļaušana gāzes maisījumam, kas satur vairāk nekā 30 % oglekļa dioksīda.	Cūkas, mājputni un kažokzvēri.	Oglekļa dioksīda koncentrācija. Pakļaušanas ilgums. Maksimālais intervāls starp apdullināšanas reizēm (cūkām).	6. punkts. 7. punkts attiecībā uz mājputniem.
2.	Zemas koncentrācijas oglekļa dioksīds	Pie samaņas esošu dzīvnieku pakļaušana gāzes maisījumam, kas satur mazāk nekā 30 % oglekļa dioksīda.	Cūkas un mājputni.	Oglekļa dioksīda koncentrācija. Pakļaušanas ilgums.	7. punkts attiecībā uz mājputniem.

	dioksīds			Maksimālais intervāls starp apdullināšanas reizēm (cūkām).	
3.	Inertās gāzes	Pie samaņas esošu dzīvnieku pakļaušana inerto gāzu maisījumam, piemēram, argonam un slāpeklim, kas satur mazāk par 2 % skābekļa.	Cūkas un mājputni.	Skābekļa koncentrācija. Pakļaušanas ilgums. Maksimālais intervāls starp apdullināšanas reizēm (cūkām).	7. punkts attiecībā uz mājputniem.
4.	Oglekļa monoksīds (tīrs avots)	Pie samaņas esošu dzīvnieku pakļaušana gāzes maisījumam, kas satur vairāk nekā 4 % oglekļa monoksīda.	Kažokzvēri un sivēni.	Gāzes avota kvalitāte. Oglekļa monoksīda koncentrācija. Pakļaušanas ilgums. Gāzes temperatūra.	8. punkts.
5.	Oglekļa monoksīds kopā ar citām gāzēm	Pie samaņas esošu dzīvnieku pakļaušana gāzes maisījumam, kas satur vairāk nekā 1 % oglekļa monoksīda kopā ar citām toksiskām gāzēm.	Kažokzvēri.	Oglekļa monoksīda koncentrācija. Pakļaušanas ilgums. Gāzes temperatūra. Gāzes filtrācija, ko iegūst no motora.	8. punkts. 9. punkts.

4. tabula. Citas metodes

Nr.	Nosaukums	Apraksts	Dzīvnieku kategorija	Galvenie parametri	Šā pielikuma II nodaļas specifiskās prasības
1.	Letāla injekcija veterinārārsta uzraudzībā	Samaņas un jušanas zaudēšana, kurai seko neatgriezeniska nāve, ko izraisa veterināro zāļu injekcija.	Visas sugas.	Nepiemēro.	Nepiemēro.

II nodaļa. Specifiskas prasības attiecībā uz dažām metodēm

1. Macerācija

Šī metode nodrošina tūlītēju dzīvnieku macerāciju un nāvi.

2. Kakla skriemeļu dislokācija

Kakla skriemeļu dislokācijas metodi nedrīkst izmantot, ja nonāvē vairāk nekā piecdesmit dzīvniekus dienā.

3. Galvas elektriskā apdullināšana

3.1 Izmantojot galvas elektriskās apdullināšanas metodi, elektrodi nodrošina strāvas triecienu pa dzīvnieka smadzenēm.

3.2 Galvas elektriskā apdullināšana jāveic saskaņā ar noteikto minimālo strāvas stiprumu, kas norādīts 1. tabulā.

1. tabula. Minimālais strāvas stiprums galvas elektriskai apdullināšanai

Dzīvnieku kategorija	6 mēnešus veci vai vecāki liellopi	Liellopi, jaunāki par 6 mēnešiem	Aitu un kazu sugas dzīvnieki	Cūku sugas dzīvnieki	Vistas	Ttari
Minimālais strāvas stiprums	1,28 A	1,25 A	1,00 A	1,30 A	240 mA	400 mA

4. Galvas un muguras elektriskā nonāvēšana

4.1 Aitu, kazu un cūku sugu dzīvnieki.

Minimālais strāvas stiprums galvas un muguras elektriskai nonāvēšanai ir 1 ampērs aitām un 1,30 ampēri cūkām.

4.2 Lapsas

Elektrodiem jābūt novietotiem pie mutes un taisnās zarnas izejas ar strāvas minimālo stiprumu 0,3 ampēri un minimālo spriegumu 110 volti vismaz trīs sekundes.

4.3 Šinšillas

Elektrodiem jābūt novietotiem no auss līdz astei ar minimālo strāvas stiprumu 0,57 ampēri vismaz 60 sekundes.

5. Mājputnu apdullināšana ar elektrisko ūdens peldi

5.1 Dzīvniekiem nedrīkst izmantot važas, ja tie ir pārāk mazi apdullināšanai ūdens peldēs vai ja važas var izraisīt vai palielināt sāpes (piemēram, ievainotiem dzīvniekiem). Šajos gadījumos tie jānonāvē ar citas metodes palīdzību.

- 5.2 Važām, uz kurām uzkarina dzīvus putnus, jābūt mitrām, un putni jāpakar aiz abām kājām.
- 5.3 Apdullināšanu ūdens peldē veic, nodrošinot tādu minimālo strāvas stiprumu, kā norādīts 2. tabulā, un dzīvnieki šai strāvai jāpakļauj vismaz četras sekundes.

2. tabula. Prasības attiecībā uz elektrību apdullināšanas iekārtām, kas ietver ūdens peldi

Frekvence (Hz)	Vistas	Tītari	Pīles un zosis
< 200 Hz	100 mA	250 mA	130 mA
No 200 līdz 400 Hz	150 mA	400 mA	Nav atļauts
No 400 līdz 1 500 Hz	200 mA	400 mA	Nav atļauts

6. Augstas koncentrācijas oglekļa dioksīds (vairāk nekā 30 %)

Neviens dzīvnieks neizrāda samaņas vai jušanas pazīmes pēc 30 sekunžu iedarbības.

7. Augstas un zemas koncentrācijas oglekļa dioksīds, inertās gāzes vai gāzu sajaukumu kombinācija mājputniem

Nekādos apstākļos gāzes nedrīkst iekļūt kamerā vai vietā, kurā paredzēta mājputnu apdullināšana vai nonāvēšana, tādā veidā, lai tiktu radīti apdegumi vai bailes no nosalšanas vai mitruma trūkuma.

8. Oglekļa monoksīds (tīrs avots vai samaisīts kopā ar citām gāzēm), ko lieto kažokzvēriem

8.1 Dzīvniekus uzrauga bez pārtraukuma.

8.2 Dzīvniekus kamerā jāielaiž pa vienam, pārliedzinoties, ka pirms katra nākamā dzīvnieka ielaišanas iepriekšējais ir bezsamaņā vai miris.

8.3 Dzīvniekiem jāpaliek kamerā tik ilgi, līdz tie ir miruši.

9. Oglekļa monoksīds kopā ar citām gāzēm, ko lieto kažokzvēriem

9.1 Gāzi, ko rada motors, kas speciāli pielāgots šim nolūkam, var izmantot ar nosacījumu, ka pārbaudēs pierādīts, ka izmantojamā gāze:

- a) ir pietiekami atdzesēta;
- b) ir pietiekami izfiltrēta;
- c) ir brīva no kairinošiem komponentiem vai citas gāzes piejaukuma.

9.2 Dzīvnieku neievieto kamerā, kamēr nav sasniegta noteiktā minimālā oglekļa monoksīda koncentrācija.

II PIELIKUMS

KAUTUVJU CELTNIECĪBA, PROJEKTĒŠANA UN TEHNISKĀ APRĪKOŠANA

(kā minēts 11. pantā)

1. Visas izvietošanas iekārtas

- 1.1 Ventilācijas sistēmām jābūt projektētām, izbūvētām un uzturētām tādā kārtībā, lai nodrošinātu dzīvnieku pastāvīgu drošību, ņemot vērā gaidāmos mainīgos laika apstākļus.
- 1.2 Vietās, kurās nepieciešama mehāniska telpu ventilēšana, jānodrošina rezerves iekārtas ventilācijas sistēmu salūšanas gadījumā.

2. Tādu dzīvnieku izvietošanas iekārtas, kas nav piegādāti konteineros

- 2.1 Aplokiem, ejām un skrejceļiem jābūt projektētiem un izbūvētiem tā, lai ļautu:
 - a) dzīvniekiem brīvi pārvietoties vajadzīgajā virzienā viņiem raksturīgajā uzvedības veidā un bez apjukuma;
 - b) cūkām un aitām iet vienai otrai blakus, izņemot celiņus, kas ved uz sapīšanas iekārtu.
- 2.2 Ūdens apgādes sistēmai jābūt projektētai un izbūvētai tā, lai dzīvniekiem jebkurā laikā būtu pieejams tīrs dzeramais ūdens un tam varētu piekļūt nesavainojoties un bez kustību ierobežojumiem.
- 2.3 Starp ierobežojošo aploku un eju, kas ved uz apdullināšanas vietu, jābūt uzgaidāmajam aplokam ar līdzenu grīdu un stingrām malām, lai nepārtrauktu apdullināšanai un nonāvēšanai paredzēto dzīvnieku plūsmu un izvairītos no nepieciešamības kopējiem dzīt dzīvniekus no turienes. Uzgaidāmajam aplokam jābūt projektētam tā, lai dzīvnieki neiesprūstu un nemīdītos.
- 2.4 Grīdām jābūt uzbūvētām tā, lai mazinātu dzīvnieku paslīdēšanas, nokrišanas vai kāju savainošanas iespēju.

3. Sapīšanas iekārta un ierīces

- 3.1 Sapīšanas iekārtas un ierīces jāprojektē un jābūvē tā, lai:
 - a) optimizētu apdullināšanas un nonāvēšanas metožu pielietojumu;
 - b) novērstu dzīvnieku savainošanās vai kontūzijas iespēju;
 - c) mazinātu dzīvnieku savstarpējos cīņus un trokšņošanu sapīšanas laikā.
- 3.2 Sapīšanas kastēm un triecienpistolēm jābūt aprīkotām ar ierīci, kas dzīvnieka galvai neļautu kustēties ne horizontālā, ne vertikālā virzienā.

3.3 Liellopu sapīšanai nedrīkst izmantot iekārtas, kurās dzīvnieki tiek apgriezti kājām gaisā vai nostādīti citā nedabiskā pozīcijā.

4. Elektriskās apdullināšanas iekārtas

4.1 Elektriskās apdullināšanas iekārtām jābūt aprīkotām ar ierīci, kas reģistrē galvenos elektriskos parametrus par katru apdullināto vai nonāvēto dzīvnieku.

4.2 Elektriskajiem aparātiem jānodrošina pastāvīga strāvas plūsma.

5. Ūdens peldes apdullināšanas iekārtas

5.1 Putnu važošanas konveijera līnijām jābūt veidotām un novietotām tā, lai putnus, kas tajos tiek iekārti, netraucētu nekādi šķēršļi un būtu līdz minimumam samazināti visi citi nemieru radoši faktori.

5.2 Važošanas līnijai jābūt brīvi pieejamai visā konveijera līnijas garumā līdz pat ieejai tvertnē gadījumam, ja rodas nepieciešamība dzīvniekus no kaušanas līnijas nocelt.

5.3 Metāla važu lielumam un formai jāatbilst nonāvēšanai paredzēto mājputnu kāju lielumam, lai elektriskais kontakts notiktu bez sāpju izraisīšanas.

5.4 Ūdens peldes apdullināšanas iekārtai jābūt aprīkotai ar elektriski izolētu ieejas rampu, un to jāprojektē un jāuztur tā, lai ūdens nepārplūstu pāri tilpnes malām, kad putni tajā tiek ievietoti.

5.5 Ūdens peldes apdullināšanas iekārtas elektrodiem jābūt visas ūdens tilpnes garumā. Ūdens peldes iekārtai jābūt konstruētai un uzturētai tā, lai, važām slidot pāri ūdens tilpnei, tās nepārtraukti saskartos ar iezemēto berzes stieni.

5.6 Sistēma, kas saskaras ar putnu krūšu daļu, ir iebūvēta no važošanas sākuma punkta līdz vietai, kur putnus iegremdē ūdens pelde, lai mazinātu satraukumu putniem.

5.7 Ūdens pelde jānodrošina ar pastāvīgu strāvas plūsmu.

5.8 Jānodrošina netraucēta pieeja putnu apdullināšanas iekārtai, lai ļautu atasiņot putnus, kas apdullināti un palikuši ūdens peldē gadījumā, ja līnija sabojājusies vai notikusi aizkavēšanās.

6. Cūkām paredzēta gāzes apdullināšanas iekārta

6.1 Gāzes kamerām un iekārtām, kas tiek izmantotas, lai caur tām virzītu dzīvniekus, jābūt projektētām uz izbūvētām tā, lai:

- a) optimizētu apdullināšanas ar gāzi pielietojumu;
- b) novērstu dzīvnieku savainošanās vai kontūzijas iespēju;
- c) mazinātu dzīvnieku savstarpējos cīņņus un trokšņošanu sapīšanas laikā.

- 6.2 Gāzes kamerām jābūt aprīkotām tā, lai varētu izmērīt, parādīt un ierakstīt gāzes koncentrāciju un iedarbības laiku, un dot skaidri redzamu un dzirdamu brīdinājumu, ja gāzes koncentrācija ir zem vajadzīgā līmeņa.
- 6.3 Gāzes kamerai un caurlaides mehānismiem jābūt projektētiem un izbūvētiem tā, lai būtu iespējama vizuāla kontrole visu apdullināšanas procesa posmu gaitā.
- 6.4 Gāzes kamerai jābūt projektētai tā, lai pat pie maksimāli atļautās noslodzes dzīvnieki var nogulties zemē, neguļoties viens otram virsū.

7. Mājputniem paredzēta gāzes apdullināšanas iekārta

- 7.1 Pielikuma 6.1. un 6.2. punkti attiecas uz mājputniem domātajām gāzes apdullināšanas iekārtām.
- 7.2 Mājputniem paredzētajām iekārtām jābūt projektētām un uzbūvētām tā, lai dzīvnieki tiktu novirzīti līdz gāzes kamerām transportēšanas grozos, tos neizkraujot.

III PIELIKUMS

KAUTUVJU DARBA NOTEIKUMI

(kā minēts 12. pantā)

1. Dzīvnieku atvešana, pārvietošana un apiešanās ar tiem

1.1 Dzīvnieku labturības inspektors vai persona, kura ir tiešā labturības inspektora pakļautībā, sistemātiski novērtē labturības apstākļus katram dzīvnieku sūtījumam, lai noteiktu prioritātes, konkrētāk, nosakot kuriem dzīvniekiem ir specifiskas labturības vajadzības un kādi pasākumi veicami.

1.2 Dzīvniekus pēc to atvešanas izkrauj, cik ātri vien iespējams, un pēc tam nokauj bez liekas kavēšanās.

Mājputnu un zaķveidīgo gadījumā kopējais transportēšanas laiks un laiks starp izkraušanu un nokaušanu nedrīkst pārsniegt 12 stundas.

Zīdītāju gadījumā, izņemot zaķveidīgos, kopējais transporta laiks un laiks starp izkraušanu un nokaušanu nedrīkst pārsniegt:

- a) 19 stundas attiecībā uz dzīvnieku mazuļiem;
- b) 24 stundas attiecībā uz zirgiem un cūkām;
- c) 29 stundas attiecībā uz atgremotājiem.

Pēc šā termiņa beigām dzīvniekus jāizvieto, jāpabaro un pēc tam attiecīgi jādod pietiekošs daudzums barības ar noteiktiem intervāliem. Šādos gadījumos dzīvniekus nodrošina ar guļvietas segumu vai ekvivalentu materiālu, kas garantē komforta līmeni, kas piemērots katrai sugai un attiecīgajam dzīvnieku skaitam. Šim materiālam jāgarantē adekvātu urīna un izkārnījumu absorbēšanu.

1.3 Ar konteineriem, kuros dzīvniekus pārvadā, jāapietas uzmanīgi, tie sevišķi jāargā no mētāšanas vai netīšas nomešanas.

1.4 Ja konteineri tiek novietoti viens uz otra, ievēro šādus profilaktiskus pasākumus:

- a) samazina urīna un izkārnījumu noplūšanas iespēju uz apakšā novietotajiem dzīvniekiem;
- b) nodrošina konteineru stabilitāti;
- c) nodrošina netraucētu ventilāciju.

1.5 Kaušanai paredzētajiem dzīvnieku mazuļiem, laktācijas piena lopiem, mātītēm, kas dzemdējušas transportēšanas laikā vai dzīvniekiem, kuri transportēti konteineros, ir priekšroka salīdzinājumā ar pārējiem dzīvniekiem. Ja to nodrošināt nav iespējams, jārada apstākļi, kas atbrīvotu viņus no ciešanām, jo īpaši:

- a) slaucot piena lopus intervālos, kas nav garāki par 12 stundām;

- b) nodrošinot atbilstošus apstākļus zīdīšanai un jaundzimušo dzīvnieku labturībai gadījumā, ja kāda mātīte ir dzemdējusi;
 - c) nodrošinot ūdeni gadījumos, ja dzīvnieki piedzimuši konteineros.
- 1.6 Zīdītājus, izņemot zaķveidīgos, kas netiek uzreiz nogādāti uz kaušanas vietu, pēc izkraušanas nepārtraukti nodrošina ar dzeramo ūdeni no atbilstošām iekārtām.
- 1.7 Aizliegts:
- a) sist vai spert dzīvniekiem;
 - b) izdarīt spiedienu uz jebkuru īpaši jutīgu ķermeņa daļu, radot dzīvniekam sāpes vai ciešanas, no kurām varētu izvairīties;
 - c) pacelt vai vilkt dzīvniekus aiz galvas, ausīm, ragiem, kājām, astes vai vilnas, vai apieties ar viņiem veidos, kas radītu neizbēgamas sāpes vai ciešanas;
 - d) izmantot bakstāmos vai citus rīkus ar asiem galiem.
- 1.8 Cik vien iespējams, jāizvairās no tādu instrumentu lietošanas, kas rada elektriskās strāvas triecienus. Jebkurā gadījumā šādus instrumentus drīkst izmantot tikai pieaugušiem govslapiem un cūkām, kas citādi atsakās kustēties un tikai tajā gadījumā, ja dzīvnieku priekšā ir telpa, uz kuru tiem jādodas. Strāvas trieciena ilgums nedrīkst būt garāks par vienu sekundi, starp tiem jābūt atbilstošiem starplaikiem un tos drīkst pielietot tikai uz gurnu muskuļiem. Ja dzīvnieks nereaģē, strāvas triecienus atkārtot nedrīkst.
- 1.9 Dzīvniekus nedrīkst piesiet aiz ragiem, atradžiem, deguna riņķiem vai kopā sasieta kājām. Ja dzīvniekus nepieciešams piesiet, tad jāizmanto virves, valgi vai citi līdzekļi, kuriem jābūt:
- a) pietiekami stipriem, lai tos nepārrautu;
 - b) tik gariem, lai dzīvnieki, ja nepieciešams, var nogulties zemē, ēst un dzert;
 - c) tādiem, lai izslēgtu jebkuru iespēju nožņaugties vai savainoties un lai nepieciešamības gadījumā dzīvniekus varētu ātri atbrīvot.
- 2. Papildu noteikumi attiecībā uz izvietotajiem zīdītājiem (izņemot zaķveidīgos)**
- 2.1 Katram dzīvniekam jābūt pietiekami daudz vietas, lai stāvētu, apgultos un apgrieztos.
- 2.2 Izvietojot dzīvniekus jānodrošina drošība, parūpējoties, lai tie neizbēgtu un pasargājot tos no laupītājiem.
- 2.3 Katrā kautuves darba dienā pirms dzīvnieku atvešanas jānodrošina un tūlītējai izmantošanai jānodrošina to dzīvnieku izolācijas aploki, kam nepieciešama īpaša aprūpe.
- 2.4 Dzīvnieku labturības inspektoram vai atbilstošajai kompetentajai personai regulāri jākontrolē izvietoto dzīvnieku stāvoklis un veselība.

3. Dzīvnieku atasiņošana

- 3.1 Ja viena un tā pati persona ir atbildīga par dzīvnieku apdullināšanu, važošanu, pacelšanu un atasiņošanu, tad šī persona visas minētās darbības veic secīgi ar vienu dzīvnieku pirms procedūras atkārtošanas ar nākamo dzīvnieku.
- 3.2 Ja, izmantojot apdullināšanas metodi, dzīvnieks netiek nonāvēts, tad tam pārgriež miega artērijas vai tām pienākošos asinsvadus.
- 3.3 Putnus nedrīkst nokaut ar automātiskajiem kakla nocirtējiem, ja nav iespējams pārlicināties, vai kakla nocirtēji ir sekmīgi pārgriezuši asinsvadus. Ja tas nav izdevies, putns nekavējoties jānonāvē.

IV PIELIKUMS

KVALIFIKĀCIJA EKSĀMENA PRASĪBU ATBILSTĪBA VEICAMAJĀM DARBĪBĀM

(kā minēts 18. pantā)

Kaušanas darbības, kas uzskaitītas 7. panta 2. punktā	Kvalifikācijas eksāmena tēmas
Visas darbības, kas uzskaitītas 7. panta 2. punkta a) līdz f) apakšpunktā.	Dzīvnieku uzvedība, dzīvnieku ciešanas, samaņa un jutīgums, dzīvnieku stress.
a) apiešanās ar dzīvniekiem un to aprūpe pirms viņu sapīšanas;	Apiešanās ar dzīvniekiem un to sapīšanas praktiskie aspekti.
b) dzīvnieku sapīšana apdullināšanas vai nonāvēšanas nolūkā;	
c) dzīvnieku apdullināšana;	Apdullināšanas metožu praktiskie aspekti. Apdullināšanas/vai nonāvēšanas metožu rezerves varianti. Apdullināšanas/vai nonāvēšanas iekārtu ekspluatācija.
d) efektīvas apdullināšanas novērtēšana;	Apdullināšanas efektivitātes uzraudzība. Apdullināšanas/vai nonāvēšanas metožu rezerves varianti.
e) dzīvu dzīvnieku iekāršana važās vai pacelšana;	Apiešanās ar dzīvniekiem un to sapīšanas praktiskie aspekti.
f) dzīvu dzīvnieku atasiņošana.	Apdullināšanas efektivitātes uzraudzība. Apdullināšanas/vai nonāvēšanas metožu rezerves varianti.